

Argentinië & Brazilië

Watervallen, nevelwouden en samba

Tourcode: **SBA**

Groepsgrootte: **6-24**

Aantal dagen: **16**

Routekaart

Uitgebreide reisbeschrijving

Moeilijkheidsgraad Informatie

De zwaarte van onze reizen is zeer verschillend. Daar komt nog bij dat de beleving van de zwaarte van een reis erg persoonsgebonden is. Om een idee te geven van de zwaarte van een reis hebben we het volgende puntensysteem ontwikkeld:

Categorie A: Lichte reis, voor iedereen te doen. Korte reisafstanden, goede hotels, reis met een laag tempo.

Categorie B: Goed te doen voor iedereen die zich voorbereidt. Soms wat langere reisafstanden, goede hotels of kampeergelegenheid, soms avontuurlijke overnachting, reis met een gewoon tempo.

Categorie C: Goed te doen, voor iedereen die zich goed voorbereidt en zich flexibel opstelt, maar er zitten zware trajecten in de reis, lange afstanden of daglooptochten, er kunnen een aantal plekken zijn met eenvoudige accommodatie.

Categorie D: Redelijk zware reis door lange reisafstanden, vaak primitieve accommodatie of tenten, fikse looptochten.

Categorie E: Zware reis. De reiziger kent zichzelf en bereidt zich goed voor, beseft dat de reis veel van hem/haar vergen kan.

De rondreis door Brazilië valt in categorie B. Deze reis is goed te doen voor iedereen die zich goed voorbereidt en zich flexibel opstelt. Houd er rekening mee dat de reis door een ontwikkelingsland gaat, met een veel lagere levensstandaard dan wat je thuis gewend bent. Hotelkamers kunnen wat minder comfortabel zijn, de elektriciteit kan uitvallen of er kan alleen koud water zijn, terwijl je graag een warme douche zou willen hebben. De reisafstanden zijn soms behoorlijk lang en de wegen zijn slecht. Verder is het mogelijk dat door het weer of slecht wegonderhoud wegen tijdelijk onbegaanbaar zijn en we moeten afwijken van de route. Een flexibele en positieve instelling is dan ook belangrijker dan lichamelijke fitheid.

Wat is inclusief

Internationale vluchten; binnenlandse vlucht Campo Grande – Rio de Janeiro; alle transport met AC (mini)bus; hotelovernachtingen met ontbijt; Engelstalige reisbegeleiding; excursie Iguazu Watervallen (Braziliaanse en Argentijnse kant); excursieprogramma in de Pantanal (te voet, te paard en per kano); luchthavenbelastingen; brandstofheffing.

Wat is exclusief

Overige maaltijden; optionele excursies; alle entreegelden; fooien; boekingskosten; bijdrage Calamiteitenfonds; reis- en annuleringsverzekering

Vluchtinfo

Het hierboven getoonde vluchtschema is onder voorbehoud van wijzigingen.

Accommodatie en vervoer

Accommodatie

Tijdens de rondreis overnacht je in eenvoudige middenklasse hotels in twee- en driepersoonskamers met eigen badkamer. De kwaliteit van de hotels kan per plaats verschillen.

Ongeveer een derde van onze reizigers boekt alleen. Je deelt in dat geval de twee- of driepersoonskamer met de andere alleenreizende personen (er wordt niet gekeken naar sekse). Er kan geboekt worden voor een éénpersoonskamer, een toeslag hiervoor bedraagt € 349.

Dag-tot-dag schema

	Vervoer	Route	Overnachting
1.	Vliegtuig	Amsterdam - Buenos Aires (Argentinië)	vliegtuig
2.	Vliegtuig/bus	Buenos Aires	Buenos Aires
3.		Buenos Aires	Buenos Aires
4.		Buenos Aires/ Excursie Montevideo, Uruguay	Buenos Aires
5.	Openbaar vervoer	Buenos Aires - Posadas	bus

6.	Privé bus	Posadas - Encarnacion (Paraguay)	Encarnacion
7.	Privé bus	Encarnacion - Foz do Iguacu (Brazilië)	Foz do Iguacu
8.		Foz do Iguacu	Foz do Iguacu
9.	Openbaar vervoer	Foz do Iguacu - Campo Grande (Pantanal)	bus
10.	Privé bus	Campo Grande - Pantanal	Pantanal
11.		Pantanal	Pantanal
12.	Bus/vliegtuig	Pantanal - Campo Grande - Rio de Janeiro	Rio de Janeiro
13.		Rio de Janeiro	Rio de Janeiro
14.		Rio de Janeiro	Rio de Janeiro
15.	Bus/vliegtuig	Vertrek Rio de Janeiro - Aankomst Amsterdam	vliegtuig
16.	Vliegtuig	Aankomst Amsterdam	Amsterdam

Dag-tot-dag beschrijving

Dag 1: Amsterdam - Buenos Aires (Argentinië)

Vandaag vlieg je met een overstap naar Argentinië, waar je in de loop van de volgende dag aankomt in de hoofdstad Buenos Aires.

Dag 2: Buenos Aires

Je wordt 's ochtends op de luchthaven opgewacht en naar je hotel gebracht voor de eerste overnachtingen.

Buenos Aires is de tangostad bij uitstek. De stad, gelegen aan de Rio de la Plata, wordt gekenmerkt door prachtige gebouwen. Wanneer je naar de bovenste verdieping van één van de moderne hotels aan de kant van de haven gaat heb je een prachtig uitzicht over de rivier, op heldere dagen tot aan Uruguay.

Hoewel de stad rijk is aan cultuur, interessante musea en historische monumenten, zijn er andere aspecten die een bezoek aan de stad zo bijzonder maken. De meest interessante wijken bevinden zich in het centrum van Buenos Aires - Capital Federal. In het hart van de stad strekt de Avenida de Mayo met z'n vele historische gebouwen zich uit van Congresgebouw naar de Plaza de Mayo met het presidentieel paleis Casa Rosada. Plaza de Mayo wordt wel gezien als het belangrijkste punt van de stad. De verkeersvrije straat Lavalle biedt één en al entertainment, veel straatmuziek, goedkopere restaurantjes, bioscopen en betaalbare hotels. De trots van Buenos Aires, het wereldberoemde operahuis Colon Theater is maar een paar blokken verderop.

Barrio San Telmo heeft nog de koloniale charme van lang geleden. Vele bohémiens hebben een goedkoop onderdak in deze wijk gevonden. Plaza Dorrego is een kloppende hart van deze barrio en live jazz, flamenco en tango muziek bepalen de sfeer. De vele gezellige en sfeervolle restaurantjes, cafeetjes en antiekzaken en hippiemarkt zijn hier in overvloed. Elke zaterdag wordt de tango in deze barrio direct op straat gedanst. Wie belang stelt aan antiek, kunst en souvenirs zal ongetwijfeld op Plaza Dorrego en nabij gelegen straatjes aan zijn trekken komen. De vrolijke zondagmarkt (Feria de San Telmo) is een belevenis op zich.

Tijdens een optionele stadstour per fiets kun je je gemakkelijk verplaatsen en de meeste bezienswaardigheden op eenvoudige wijze bezoeken. Ga eens naar één van de

belangrijkste begraafplaatsen, 'La Recoleta'. Hier vind je mausolea tot tien meter hoogte van diverse beroemdheden. De bekendste is wel het mausoleum van Eva Peron op de Recoleta begraafplaats. Drink een overheerlijk kopje koffie in het uit 1858 stammende Tortoni Café, een unieke ontmoetingsplek van artiesten, kunstenaars, schrijvers en upper class.

Dag 3: Buenos Aires

La Boca is de kleurrijkste en gezelligste kunstenaarswijk. Hier leert men op straat de basisprincipes van de tango met het temperament van de Italiaanse immigranten. In vroeger jaren vestigden zij zich hier in de kleurrijke huisjes. Optioneel kun je een Candilejas Tango- en Volksdansshow bijwonen. La Boca, de woonwijk van de arbeiders en kunstenaars, trekt vele mensen aan vanwege kleurrijk geschilderde huizen en de kleine kunstmarkt. **De Caminito straat is een ware toeristische trekpleister, met talrijke cafés** waar tango voor de toeristen en met de toeristen door professionele artiesten wordt gedanst. Het kleine museum Museo de Bellas Artes de la Boca is zeker een bezoek waard. **Er is een schitterende collectie van het werk van Benito Martín die portretten schilderde** en het harde leven van de havenarbeiders in zijn werk weergaf en van andere Argentijnse kunstenaars van het begin van de 20ste eeuw. Voor een voetbalfan is deze wijk bijzonder interessant vanwege het voetbalstadion La Bombonera - de thuishaven van La Boca Juniors soccer-team en de formale club van Diego Maradona; en de voetbalsouvenir winkeltjes. La Recoleta, de elegante barrio (wijk) met aristocratische uitstraling, met zijn vele neoklassieke gebouwen, vijfsterren hotels en restaurants, chique boetiekjes en designwinkels. Goedgeklede flanerende mensen bepalen hier het straatbeeld.

Barrio Palermo is onder andere een enorme recreatie centrum van Buenos Aires met zijn parken, Jardin Japones (Japanse tuin), Rosedal (Rozentuin), Dierentuin, Planetarium, Hippodroom en het kunstmatig aangelegd meer voor de verschillende water-activiteiten. Palermo Viejo is een levendige wijk die vooral bekend is vanwege de uitbundige nachtleven met vele uitgangsmogelijkheden en entertainment. 's Nachts is het verlichte Buenos Aires op zijn mooist, maak eens een taxirit door de stad in de late uren en laat je verrassen door deze magnifieke stad. Van de vele musea die Buenos Aires rijk is, is het Museo Nacional de Bellas Artes zonder twijfel een van de mooiste. Het museum is in het bezit van een magnifieke collectie van de beroemde Europese meesters zoals Renoir, Gauguin, Monet, Toulouse-Lautrec, Degas en de beroemde Argentijnse kunstenaars van 19de en 20ste eeuw, van Impressionisten tot Modern Art. Een lust voor het oog van elke kunstliefhebber.

Dag 4: Buenos Aires/ Excursie Montevideo, Uruguay

Je kunt ook een uitstapje ondernemen naar buurland Uruguay. Het klein stadje Colonia ligt aan de westelijke oever van de Rio de la Plata, slechts 50 kilometer van Buenos Aires. Het werd gesticht in de 17e eeuw door Portugese kolonisten en werd gezien als een belangrijke handelsoort vanwege de goede strategische ligging. Colonia del Sacramento is door UNESCO uitgeroepen tot het Werelderfgoedmonument. De beste manier om dit stadje te verkennen is wandelend door de smalle straatjes bedekt met de kinderkopjes, **langs de koloniale huizen van Barrio Histórico en de ruïnes van de oude fort. Je kunt in Colonia ook aantal leuke musea te bezichtigen met interessante exposities over de koloniale verleden.**

Je kunt ook een dagexcursie maken naar de hoofdstad van Uruguay, Montevideo. Een lokale gids zal je begeleiden door het oude centrum. Hij kan je alle ins en outs van deze onbekende stad laten zien. Je bereikt Montevideo over water, een mooie tocht om de dag

mee te beginnen en eindigen.

Dag 5: Buenos Aires - Posadas

Nog een hele dag te besteden in Buenos Aires voordat je met de nachtbus naar Paraguay vertrekt. Je reist in zeer comfortabele bussen, waarbij de ruime stoelen bijna 180 graden naar achteren kan worden gezet.

Dag 6: Posadas - Encarnacion (Paraguay)

Na aankomst in Posadas, de Argentijnse grensplaats, rijd je in ongeveer een uur door naar het kleinere zusje Encarnacion, aan de andere kant van de grens, in Paraguay. Encarnacion is een stad die leeft van de handel met Argentinië. Argentijnen kopen hier belastingvrij computers, DVD's en vele andere producten die in Paraguay zonder BTW gekocht kunnen worden. Een bijzonder sfeertje in een stad met een gigantische zwarte markt. Een wandeling naar de Plaza de Armas geeft een leuk inkijkje in het Paraguayaanse lokale leven.

Het hotel heeft een zwembad en kijkt uit over de rivier.

Na een frisse douche, een kop koffie en even ontspannen kun je in de middag een bezoek brengen aan twee beroemde Jezuïtische missiedorpen: Jesus en Trinidad. Beide plaatsen staan op de UNESCO werelderfgoedlijst.

Dag 7: Encarnacion - Foz do Iguacu (Brazilië)

Je rijdt vandaag verder naar Brazilië, naar Foz do Iguacu. 's Werelds meest indrukwekkende watervallen, gelegen in een weelderig groen nationaal park, staan op het programma. Je kunt uiteraard zowel de Braziliaanse als Argentijnse zijde van de watervallen bezoeken; het vervoer naar de watervallen wordt door ons verzorgd (entreegeld is exclusief de reissom).

Dag 8: Foz do Iguacu

De gigantische watervallen van Foz do Iguacu zullen zeker een hoogtepunt zijn op je reis. De Iguacu-rivier stort zich langs een 3 km breed amfitheater in de Paraná-rivier. Het water valt, verdeeld over 275 watervallen, met donderend geraas 80 meter naar beneden. Tussen al deze watervallen liggen ontelbare kleine eilandjes. Het geheel valt onder de UNESCO's Werelderfgoed. Dit natuurwonder kan met gemak concurreren met de Victoria- of Niagara-watervallen en vormt de natuurlijke grens van Argentinië en Brazilië. Je moet niet bang zijn om nat te worden, wanneer je via één van de vele loopbruggen aan de rand van de waterval bent gekomen. Het donderende geraas van het naar beneden stortende water zal je het spreken onmogelijk maken. Een nog beter beeld van dit spektakel krijg je wanneer je aan de Braziliaanse kant per helikopter boven de watervallen gaat vliegen. Voor nog meer avontuur kun je met een speedboot onderlangs de watervallen varen. Je houdt het gegarandeerd niet droog! Er valt genoeg te beleven in en rond Foz do Iguacu, de verschillende activiteiten zullen je door de reisbegeleider ter plekke worden aangeboden.

Ook een optioneel bezoek aan één van de grootste stuwdammen van de wereld behoort tot de mogelijkheden. Deze 'Itaipu-dam' voorziet een groot deel van Brazilië en Paraguay van electriciteit.

Dag 9: Foz do Iguaçu - Campo Grande (Pantanal)

Vandaag kun je nog de hele dag doorbrengen bij de watervallen. In de avond vertrekken we naar Campo Grande met een comfortabele nachtbus, waar je in de loop van de ochtend aankomt.

Dag 10: Campo Grande - Pantanal

Na aankomst in Campo Grande rijden we met een eigen bus naar het westen, de Pantanal tegemoet. De pousada waar de komende dagen wordt verbleven ligt op een paar uur rijden van de grote stad, diep in de Pantanal. Kaaimannen, apen, papagaaien en toekans zullen de komende dagen je burens zijn.

Het verblijf is inclusief excursieprogramma met Engelssprekende, lokale gidsen. De maaltijdbijdrage in de Pantanal bedraagt ongeveer 20 Real per persoon per lunch en diner.

In de directe omgeving van de pousada wonen vele diersoorten. Kaaimannen, apen, capibara's, papagaaien, toucans, piranhas en anaconda's zijn slechts enkele voorbeelden van het rijke dierenleven in de Pantanal. Vandaag en morgen zul je ruim de tijd hebben voor het maken van diverse verkenningen van het omliggende gebied. Dit doe je te voet, te paard, per kano en per motorboot in kleine groepen, steeds begeleid door Engelssprekende gidsen.

Met de kano bezoek je de lagunes met hun drijvende waterplanten en weelderig begroeide oevers. Met een beetje geluk zie je reuzenotters, kaaimannen, capibaras en misschien zelfs een 'ipeki', ook wel de kangoeroe onder de vogels genoemd, omdat hij zijn jongen grootbrengt in een holte onder de vleugels. En natuurlijk zal het vissen op piranha's niet ontbreken.

Dag 11: Pantanal

Het grootste moerasgebied ter wereld klopt als een reusachtig hart in het midden van Zuid-Amerika. Een groot deel van het jaar spoelen zware regens voedingsstoffen in een bekken dat groter is dan Uruguay. De Pantanal werkt als een grote spons die water opneemt en vasthoudt, en ervoor zorgt dat er stroomafwaarts geen overstromingen optreden. Miereneters, jaguars, gordeldieren en de niet-vliegende rhea's trekken zich terug op de stukken droge grond. Vissen verlaten de rivieren om te foerageren op de overstroomde graslanden. Zij zijn op hun beurt het voedsel voor duizenden ooievaars, zilverreigers en reigers. Enorme zwermen trekvogels, die soms helemaal uit Canada komen, sluiten zich aan bij de Braziliaanse eenden. Als het ophoudt met regenen en rivieren zich terugtrekken in hun beddingen stroomt het water, ontdaan van sediment, langzaam het Pantanalbekken uit. Op de open savannen verschijnen ranke grassen, voedsel voor de grazers. De waders en zwemmers concentreren zich bij geïsoleerde poelen.

Deze jaarlijkse ritmen kunnen doorbroken worden als ontwikkelaars het grote, zogeheten Hidrovia-project, dat tot doel heeft de Paraguay-Parana-rivier uit te diepen en te kanaliseren, voltooiën. Dit zou een zware slag betekenen voor de vooruitgang die recent is geboekt en de beschermingsinspanningen van de boeren. Het zou de positieve effecten van het terugdringen van stroperij tenietdoen. De ocelotten en jaguars, die bijna verdwenen waren uit het landschap, nemen weer in aantal toe. En nog belangrijker, veel Brazilianen zijn nu begaan met het behoud van de Pantanal. Dus er is hoop. Misschien heeft de kaaiman reden om te glimlachen.

Dag 12: Pantanal - Campo Grande - Rio de Janeiro

Je vliegt met een binnenlandse vlucht van Campo Grande naar Rio de Janeiro. Rio is de voormalige hoofdstad en waarschijnlijk de bekendste stad van Brazilië. Het was de Portugese zeevaarder Gaspar de Lemos die in januari 1502 aankwam bij een rivier, dacht hij tenminste. Hij noemde de plek 'rivier van januari': Rio de Janeiro. Maar het waren de Fransen (1555) die hier voor het eerst hun nederzettingen bouwden en het gebied koloniseerden. Voornamelijk voor het hout. Later hebben de Portugezen (1560) het weer overgenomen. Na honderden jaren van kolonisatie, wat oorlogen en West Europese immigratie groeide Rio uit tot een stad van wereldformaat. De jaren 1920-1950 waren bloeitijden voor de stad. Het was een romantische, exotische bestemming voor Hollywood-sterren en Internationale High Society, die afkwamen op de luxe casino's en nachtclubs.

Rio was de hoofdstad van Brazilië van 1763 tot 1960: daarna werd Brasília hoofdstad. Maar Rio bleef de voornaamste toeristische trekpleister en de meest culturele stad van Brazilië.

De bruisende miljoenenstad Rio ligt aan zee en heeft prachtige brede stranden en ruige rotsachtige heuvels. Het is één van de meest dichtbevolkte steden van de wereld. De bewoners van Rio, 'cariocas' genoemd, zijn van gemengde afkomst. Ze zijn gemoedelijk, vriendelijk, zelfbewust, houden van muziek, nachtleven en, zoals de meeste Brazilianen, van voetbal. Voor muziek, dans en sfeer wordt hier alles opzij gelegd! En ook aan de strandlichaamscultuur doet bijna iedereen mee: sporten om vervolgens je mooie lijf te kunnen tonen. Er wordt uitbundig en intens geleefd. Hier kun je voluit storten in het sambagewoel tijdens een bezoek aan één van de vele sambascholen.

Dag 13 - 14: Rio de Janeiro

Vrije dagen in Rio de Janeiro. Je kunt deze dagen naar eigen inzicht indelen. Er is, buiten het uitgaansleven en de stranden, erg veel te doen in Rio.

Natuurlijk is daar het alom bekende, bijna 300 m hoge Pão de Açúcar (Suikerbrood). Pão de Açúcar ligt in de Baai van Guanabara en wordt Suikerbrood genoemd, omdat de Portugezen deze berg op een zak suiker vonden lijken. In de vijftiende eeuw stond hun hoofd nou eenmaal dagelijks naar suiker: dat was hét handelsproduct uit die tijd. Je kunt naar boven lopen, maar je kunt ook met een kabelbaan, die inmiddels een echt kenmerk van Rio is geworden en een enorme toeristische attractie. De 'cable cars' hebben nu al zo'n 31 miljoen toeristen vervoerd! Als je met de 'cable car' gaat maak je twee stops. De eerste is op 168 m hoogte: de Morro da Urca. Er is daar een restaurant, amfitheater, heliport en uitzichten over de Yacht Club en Botafogo Bay. De tweede stop biedt uitzichten over Copacabana strand.

Beroemd is ook de ruim 700 m hoge Corcovado met het beroemde 38 m grote Christusbeeld, "Christo Redendor", dat de stad letterlijk omarmt en beschermt. De uitzichten vanaf de heuvel over de stad en de baai met zijn vele kleine eilandjes zijn adembenemend. Met de moderne metro kom je snel in het aantrekkelijke historische centrum, met het indrukwekkende Teatro Municipal (het operagebouw), het oude gerenoveerde klooster van Santo Antonio en het Museu Nacional de Belas Artes met de beste collectie van Braziliaanse schilders.

Maracanã is het grootste voetbalstadion ter wereld en hier hebben zich heel wat bijzondere momenten afgespeeld: de 1000ste goal van Péle (volgens Brazilianen de beste voetballer allertijden), een megaconcert van Frank Sinatra en vele bezoeken van paus Johannes Paulus II. Vier keer is Brazilië al wereldkampioen geweest en de meeste

profvoetballers komen uit dit land. Er kunnen 100.000 toeschouwers in dit stadion, en bij grote wedstrijden kunnen er zelfs 190.000 supporters worden in gepropt!. In Rio zijn de voetbalfans het fanatiekst van allemaal. Ze worden dan ook wel 'Torcidas' genoemd: raving mad fans. Wil je een wedstrijd bijwonen tussen deze 'die hard'-fans, dan kun je er op zaterdag terecht. Als je wilt, kun je het stadion ook overdag bezoeken, van maandag tot vrijdag.

Een leuke uitstap is een ritje in een heel oude tram door de koloniale woonwijk Santa Teresa. De jongeren hangen buiten aan de tram zodat ze niet hoeven te betalen. Als je de drukte wilt ontsnappen is er de in 1808 aangelegde botanische tuin, Jardim Botânico, met meer dan 6000 soorten planten. Voor sommigen heeft Rio de naam onveilig te zijn. De laatste jaren is de situatie sterk verbeterd. Net als in andere wereldsteden zijn er natuurlijk wijken waar je beter niet kunt komen. Wil je het 'andere gezicht' van de stad zien dan is een tour door één van de krottenwijken een heel interessante excursie. Rio de Janeiro is onder meer 'beroemd' vanwege de 'favelas': de armenwijken of krottenwijken met allemaal zelfgebouwde, vaak illegale huisjes die tegen de rotshellingen zijn neergezet. Men denkt dat er circa 400 favela's zijn waarin in totaal wel eens 1,5 miljoen mensen kunnen wonen. Sommige favela's zijn voorzien van alle basisvoorzieningen, in andere is het armoe troef en leeft men onder erbarmelijke omstandigheden.

Voor degene met extra energie raden we een trekking aan naar de Pedra da Gavea, één van de steile heuvels (842 m) die ver boven de stad uitrijzen. Waaghalzen zullen helemaal in hun element zijn met een deltavlucht boven de stad. Tenslotte mogen we natuurlijk het strand niet vergeten. Het strand is in Rio een 'way of life', nergens ter wereld zijn zand en zee zo verbonden met het sociale leven als in deze stad. Gewoon met een biertje in het zand, of wellicht in het water, zwemmend of bijvoorbeeld een workshop golf surfen. De stranden van Copacabana en Ipanema zijn wereldberoemd en je kunt hier lekker luieren en bruinen. Cariocas gaan zelf niet naar het strand om te zwemmen, maar om gezien te worden.

Dag 15: Vertrek Rio de Janeiro - Aankomst Amsterdam

Transfer naar het internationale vliegveld van Rio de Janeiro, een rit van ongeveer tweeënhalf uur. Je dient ongeveer drie uur van tevoren op de luchthaven aanwezig te zijn. Vanuit Rio neem je de terugvlucht naar Amsterdam. Daar kom je de volgende dag aan.

Dag 16: Aankomst Amsterdam

Aankomst Amsterdam.

Vluchtinfo

Luchthaven van vertrek	Aankomst luchthaven	Vlucht	Vertrektijd	Aankomsttijd
Amsterdam	Madrid	IB3249	19:10	21:40
Madrid	Pistarini Apt	IB6843	00:45	08:00
Galeao Intl Apt	Madrid	IB6024	19:20	10:00
Madrid	Amsterdam	IB3246	12:15	14:45

Het hierboven getoonde vluchtschema is onder voorbehoud van wijzigingen.

Excursiepakket

Excursie	Details
Buenos Aires - fietstour (4 uur met gids)	<p>Stadstour per fiets, met lokale gids. 4 uur langs de hoogtepunten.</p> <p>Deze fietstour vertrekt vanaf Plaza San Martin aan de rand van het centrum en gaat eerst langs het moderne en nieuwe Buenos Aires, Puerto Madero. Daarna naar de kleurrijke volkwijk La Boca, waar we ook een (koffie) pauze hebben (excl. drankj).</p> <p>Vervolgens bezoeken we San Telmo, een oude volkwijk met een rijke historie en waar de tango is ontstaan. Nu zijn er veel antiiekwinkeltjes, leuke restaurants, bars en tangotheaters. Dan bezoeken we het beroemdste plein van de stad; Plaza de Mayo (o.a. vanwege de 'dwaze' moeders), we fietsen over de breedste boulevard van de wereld en we maken een stop bij een van de grootste en bombastische begraafplaatsen van Zuid-Amerika: Cementerio de la Recoleta. Ook hier vertellen we uitgebreid over de geschiedenis met natuurlijk leuke anekdotes.</p> <p>We fietsen terug door de wijk Recoleta, dat met zijn brede lanen en stadspaleizen ook wel het 'Parijs van Zuid-Amerika' wordt genoemd en waar onze prinses Máxima is opgegroeid. (De route kan afwijken, al naar gelang de lokale omstandigheden).</p>
Buenos Aires - tangoshow & dinner (Complejo Tango)	Onder het genot van een heerlijke maaltijd kunt u genieten van een wervelende tango show. Voor vervoer dient u zelf te zorgen. (Exclusief transport)
Rio de Janeiro - stadstour	Onder begeleiding van een lokale Engelstalige gids bezoek je Rio's letterlijke hoogtepunten. Je begint met een tocht per kabelbaan naar de top van de Pao de Acucar, de Suikerbrood berg. Deze 400m hoge top ligt aan de monding van de baai, het uitzicht over de stad en de stranden van Copacabana en Flamengo is adembenemend. Je bezoekt verder het historische stadscentrum en rijdt vervolgens naar de Corcovado, het Christusbeeld. Sinds kort toegetreden tot het selecte gezelschap van 7 wereldwonderen en zowel letterlijk als figuurlijk het hoogtepunt van Rio de Janeiro. Exclusief entree tickets Suikerbrood berg (ca. € 19,00 p.p.) en Corcovado (ca. € 14,00 p.p.). Voor deze excursie geldt een minimum van 6 deelnemers.

Losse excursies

Excursie	Details	Prijs
Buenos Aires - fietstour (4 uur met gids)	<p>Stadstour per fiets, met lokale gids. 4 uur langs de hoogtepunten.</p> <p>Deze fietstour vertrekt vanaf Plaza San Martin aan de</p>	€ 25

	<p>rand van het centrum en gaat eerst langs het moderne en nieuwe Buenos Aires, Puerto Madero. Daarna naar de kleurrijke volkwijk La Boca, waar we ook een (koffie) pauze hebben (excl. drankj). Vervolgens bezoeken we San Telmo, een oude volkswijk met een rijke historie en waar de tango is ontstaan. Nu zijn er veel antiiekwinkeltjes, leuke restaurants, bars en tangotheaters. Dan bezoeken we het beroemdste plein van de stad; Plaza de Mayo (o.a. vanwege de 'dwaze' moeders), we fietsen over de breedste boulevard van de wereld en we maken een stop bij een van de grootste en bombastische begraafplaatsen van Zuid-Amerika: Cementerio de la Recoleta. Ook hier vertellen we uitgebreid over de geschiedenis met natuurlijk leuke anekdotes.</p> <p>We fietsen terug door de wijk Recoleta, dat met zijn brede lanen en stadspaleizen ook wel het 'Parijs van Zuid-Amerika' wordt genoemd en waar onze prinses Máxima is opgegroeid. (De route kan afwijken, al naar gelang de lokale omstandigheden).</p>	
Buenos Aires - tangoshow & dinner (Complejo Tango)	Onder het genot van een heerlijke maaltijd kunt u genieten van een wervelende tango show. Voor vervoer dient u zelf te zorgen. (Exclusief transport)	€ 50
Dagexcursie Montevideo/Uruguay		€ 100
Foz de Iguazu - bootsafari Gran Aventura (Argentinië)	Een van de populairste en meest spectaculaire excursies. Per snelle speedboot vaar je tot vlak onder de watervallen. Handdoek meenemen, want het blijft beslist niet droog! Inclusief vervoer naar en van het Argentijnse Nationale park Iguazu, exclusief entreegeld voor het Nationale park (ca. 18,00 euro p.p.)	€ 45
Foz do Iguazu - folklore muziekshow (incl. dinner)	Zeer uitgebreid diner buffet gevolgd door een spectaculaire show met dans en muziek uit verschillende regio's uit de drie landen die elkaar nabij Foz do Iguazu ontmoeten: Paraguay (o.a. harpmuziek), Argentinië (o.a. tango en kogelslingerende gaucho's) en Brazilië (o.a. carnavalsdansen uit het hele land).	€ 45
Rio de Janeiro - favelatour	Neem een kijkje op de heuvels waar de minder bedeedden van de stad Rio de Janeiro wonen en leven. Het beste uitzicht van heel Rio! De krottenwijken worden door de rijke inwoners van de stad gemedend, men is er bang voor en wil er niets van weten. De bewoners van de arme wijken zijn echter juist blij met een bezoekje. Onder begeleiding van een lokale gids ga je de heuvels op (per minibusje) en zal je op een aantal plaatsen het leven van de bewoners van dichtbij	€ 28

	kunnen bekijken. Het is een zeer goed en met veel respect voor de lokale bewoners opgezette tour, beslist geen aapjes kijken! Een deel van de opbrengsten wordt gebruikt voor projecten in lokale scholen.	
Rio de Janeiro - stadstour	Onder begeleiding van een lokale Engelstalige gids bezoek je Rio's letterlijke hoogtepunten. Je begint met een tocht per kabelbaan naar de top van de Pao de Acucar, de Suikerbrood berg. Deze 400m hoge top ligt aan de monding van de baai, het uitzicht over de stad en de stranden van Copacabana en Flamengo is adembenemend. Je bezoekt verder het historische stadscentrum en rijdt vervolgens naar de Corcovado, het Christusbeeld. Sinds kort toegetreden tot het selecte gezelschap van 7 wereldwonderen en zowel letterlijk als figuurlijk het hoogtepunt van Rio de Janeiro. Exclusief entree tickets Suikerbrood berg (ca. € 19,00 p.p.) en Corcovado (ca. € 14,00 p.p.). Voor deze excursie geldt een minimum van 6 deelnemers.	€ 40

Landinformatie Brazilië

Achtergrondinformatie

Communicatie

Post De luchtpost van Brazilië naar Europa is betrouwbaar en doet er in de regel een week over. Probeer je post zoveel mogelijk te versturen vanaf een postkantoor (*correios*), dat gaat sneller en is betrouwbaarder. Postkantoren zijn in de regel geopend van maandag t/m vrijdag van 9.00-18.00 uur en ook op zaterdagochtend.

E-mail Veruit de goedkoopste manier om contact te houden met het thuisfront is per e-mail. Er zijn diverse internetcafé's in plaatsen als Rio, Foz do Iguacu en São Paulo. In kleine plaatsen is e-mailen wel een probleem.

Telefoon Lokaal en internationaal telefoneren levert ook geen problemen op. Dit kan gewoon op straat vanuit een telefooncel met een telefoonkaart die je bijv. bij kiosken kunt kopen. Je kunt ook bellen vanuit een telefoonkantoor of het hotel. Houd er rekening mee dat bellen vanuit het hotel altijd het duurste is. Wat betreft GSM: bij je provider kun je informeren wat de kosten zijn om in Brazilië te bellen en gebeld te worden.

Eten en drinken

Maaltijden De Braziliaanse keuken is één van de betere in Zuid-Amerika. Het ontbijt is meestal vrij uitgebreid, met koffie, broodjes, beleg, cake en soms zelfs taart. Dit alles gaat vergezeld van vers fruit en vruchtensappen oftewel "Suco". Men eet 2 x per dag warm, waarbij de lunch de belangrijkste maaltijd van de dag is. Een basismaaltijd voor de Brazilianen is opgebouwd rond *arroz* (witte rijst), *feijão* (zwarte bonen) en *farofel* (maniokmeel). Je kunt er dan vlees (*carne*), kip (*galinha*) of vis (*peixe*) bij krijgen. Brazilië kent veel regionale keukens, wat niet vreemd is voor zo'n immens groot land. Per regio heeft men verschillende specialiteiten, zoals malse biefstukken in Foz de Iguacu en

rijst of maniok met vis in de Amazone. In Bahia is het eten een mengelmooie van Afrikaanse, Portugese en Indiaanse invloeden, met geurige ingrediënten als palmolie, vis en kokosmelk. Vegetariërs hebben het wat minder makkelijk: vegetarisch eten is er nu pas in opkomst. De meeste steden hebben nu ook restaurants waar vegetarisch gegeten kan worden, wel gezond, maar het is niet altijd lekker. Op veel plekken kun je lunchen met een buffet waar je per kiloprijs betaalt. Je bord wordt gewogen nadat je opgescheept hebt. Voor vegetariërs is dit natuurlijk een goede oplossing daar er veel salades en losse vegetarische gerechtjes te verkrijgen zijn.

Drinkwater Het water uit de kraan is niet alom drinkbaar. Koop flessen gezuiverd drinkwater, dat kan bijna overal, zonder prik (*sem gás*) of met prik (*com gás*).

Drinken Alcohol wordt gedronken in de vorm van bier (zoals "Chopp" of "Antártica") of *cachaça*, een sterke drank gemaakt van suikerriet. Er zijn goede en slechte merken op de markt. Van *cachaça* wordt *caipirinha* gemaakt, het nationale drankje van Brazilië. Frisdranken kun je overal kopen. Ze zijn goedkoper dan mineraalwater. Een bekend frisdrankje hier is *guaraná*, dat gemaakt wordt van de bessen van een plant uit het Amazonegebied. Het smaakt een beetje alsof je net een hele tube lippenstift hebt ingeslikt. Vruchtensappen zijn goddelijk in Brazilië. De variëteit wordt bepaald door de regio en het seizoen. Vooral het Amazonegebied heeft zeer aparte vruchten. Erg populair, is het drinken van "Vitaminas", oftewel een milkshake met vers vruchtensap. Als je geen suiker en ijsklontjes in je sapje wilt kun je vragen *sem açúcar e gelo* of *naturel*.

Koffie en thee Brazilianen nemen hun koffie sterk, heet en zoet. Ze noemen het *cafezinho* en het wordt geserveerd in kleine kopjes, zonder melk en met veel suiker. Als je niet van suiker houdt, kun je op zoek gaan naar een plaats waar ze *espresso* serveren. *Café com leite* is koffie met hete melk, die hoofdzakelijk bij het ontbijt wordt gedronken. Thee (*chá*) wordt veel minder gedronken in dit land. Echte theedrinkers raden we aan een pakje thee mee te nemen zodat je misschien heet water kunt bestellen en zo je eigen thee kunt zetten.

Gewoonten en gebruiken

De cultuurverschillen tussen Europeanen en Brazilianen zijn zo groot dat je er een heel boek aan zou kunnen wijden. Hieronder zijn er een paar punten uitgepikt, die van direct en dagelijks belang zijn bij je omgang met de bewoners.

Transport In de steden kun je gebruik maken van de taxi of een stadsbus. De laatste is de goedkoopste oplossing. Let er in taxi's op dat de chauffeur de meter aanzet. Taxichauffeurs gebruiken een officiële omreken tabel die ze je meestal ook laten zien als je het systeem niet begrijpt of niet vertrouwt.

Bedelen Je zult in grote steden ongetwijfeld worden aangeklampt door bedelaars. Ze vragen om geld, zeep of pennen. Soms om snoep. Enkele bedelaars noemen meteen het bedrag dat van je verlangd wordt. Door hen geld te geven los je hun problemen allerminst op. Eerder worden ze op deze manier afhankelijk van dit soort inkomsten. In de grote steden zijn moeders met kinderen op pad. Soms liggen ze op straat en zien er minder prettig uit. Bedenk: de kinderen zijn vaak 'geleend', waarbij vooral het verblijf met twee of drie baby's in een portiek tot de methoden behoort. Een aantal bedelaars is uiterst bedreven met schmink: verwondingen en littekens wassen ze er 's avonds weer af. Shoestring houdt er de regel op na kinderen nooit geld te geven, hooguit fruit of iets anders te eten. Als kinderen op deze manier veel geld binnenbrengen, sturen hun ouders

ze niet meer naar school. Het is geaccepteerd om aan oude of invalide mensen te geven. Maar de werkelijkheid achter elke bedelaar is heel verschillend. Een enkeling bedelt inderdaad voor zijn of haar eten, maar de meeste worden gedwongen om hun plekje in een huis te betalen door deze activiteit. Daarnaast zijn er in de steden steeds meer verslaafden aan alcohol en drugs. Het beste kun je geld geven aan een gerenommeerde charitatieve instelling.

Feesten Belangrijk zijn de katholieke feestdagen zoals Driekoningen, Carnaval, Goede Vrijdag, Pasen, Allerzielen en Kerstmis. Daarnaast zijn er een aantal nationale feestdagen, zoals:

21 april	Nationale feestdag Tiradentes
7 september	Onafhankelijkheidsdag
12 oktober	Onze vrouw van Aparecida
15 november	Dag van de proclamatie van de republiek

Verder heeft elke streek of stad zijn eigen feesten, bijvoorbeeld wanneer het de dag is van de beschermheilige van de stad. Winkels en overheidsgebouwen zijn dan dicht. Het hele jaar door is er wel ergens iets te vieren. Het kan niet anders of je stuit vroeg of laat op een uitzinnig dansende en feestvierende menigte. De data voor de Carnaval parade in Rio zijn 26-27 februari 2006. Maar niet alleen in Rio is het dan feest, het wordt in het hele land uitbundig gevierd.

Muziek Brazilië is zo'n groot land, zodat je niet kunt spreken van dé Braziliaanse muziek. Er zijn veel invloeden van de verschillende culturen in het land. De Afro-Braziliaanse cultuur is het populairst in de muziek, daarnaast is er de salonmuziek met Iberische invloeden en de meer westerse muziek. Al deze muzieksoorten hebben elkaar beïnvloed, maar de percussie blijft het meest kenmerkend. Ritmiek is typerend voor alle muziekvormen van vandaag. Dus ook in de moderne popmuziek. Muziek speelt een grote rol in het leven van de Brazilianen. Waar je ook gaat, je vindt overal zingende, musicerende en dansende mensen. Het meest populaire ritme is de samba, met de beroemde artiest Carmen Miranda. Ook de Bossa Nova is welbekend: iedereen kent wel de hit 'The girl from Ipanema'.

Algemeen Besef voortdurend dat je als gast in een land verblijft waar men nu eenmaal andere omgangsvormen kent. Dat is niet afwijkend, jij gedraagt je afwijkend.

Kaarten en literatuur

De beste manier om je voor te bereiden is door te praten met mensen die het land kennen en door er een goede reisgids en kaart van aan te schaffen en te bestuderen. Reisgidsen en kaarten kun je telefonisch bestellen bij boekhandel Jacob van Wijngaarden, Overtoom 97, 1054 HD Amsterdam, tel: (020) 6121901, fax: (020) 6892666. Deze gespecialiseerde reisboekhandel kan je tips en informatie geven over aan te schaffen boeken en kaarten. Zij kennen onze reizen en weten wat je nodig hebt. Na telefonische bestelling sturen ze de boeken naar je toe. Er zit een acceptgiro bij. Voor verzending wordt circa € 3 (ligt aan het gewicht) portokosten geheven. Bestellen van reisboeken kan tegenwoordig ook via onze eigen website!

* Marcel Bayer – "Brazilië" (Reisgids uit Dominicus-reeks)

Uitgeverij: Gottmer Uitgevers Groep b.v. 2005, ISBN: 9025739113

* Jürgen Fisher – "Brazilië" (Reisgids)

Uitgeverij: Het Spectrum, 2005, ISBN: 9027494231

* Carl D. Goerdeler - "Brazilië / Rio de Janeiro" (Reisgids uit Marco Polo reeks)

Uitgeverij: Unieboek Uitgevers, 2004, ISBN: 9041016384

* Jaap Dekker – "Brazilië" (Reishandboek Elmar)

Uitgeverij: Elmar, 2005, ISBN: 9038916205

* Ira Levin – "De jongens uit Brazilië" (roman)

Uitgeverij: A.W. Bruna Uitgevers, 2004, ISBN: 9046110966

* Marion Bloem – "Rio", 1999 (reisroman).

* Ineke Holtwijk – "Heimwee naar de horizon", 1999 (reisroman).

* Graciliano Ramos – "Dorre levens" (Braziliaanse roman)

* Marilene Felinto – "De vrouwen van Tijucopapo", 1997 (Braziliaanse roman)

Klimaat

Klimaat:

Brazilië kent, omdat het zo'n enorm groot land is (200 x zo groot als Nederland!) verschillende klimaattypes. Het is dan ook moeilijk te zeggen welke periode de beste reisperiode is. In z'n algemeenheid kan gesteld worden dat de Braziliaanse winter van juni t/m september duurt, en de zomer van december t/m maart. In de zomer kunnen de **temperaturen in het hele land oplopen tot ver boven de 30° C, maar zelfs in de winter is het voor Nederlandse begrippen zomers warm.** Het hele jaar door kunnen er overal in het land vaak (korte) regenbuien vallen. Hoe zuidelijker je komt, hoe groter de temperatuursverschillen tussen zomer en winter. Het Amazonegebied heeft een warm en vochtig klimaat. Hier is het droge seizoen (juni-oktober) de beste reisperiode. Het is er **altijd warm met temperaturen tussen de 25 en 30°C.** De kustzone van het noordoosten heeft het hele jaar een warm en aangenaam klimaat. Zeker in de periode april-juni kan het hier flink regenen. In de zuidelijker gelegen kuststaten regent het in de zomerperiode (december-maart). Rio de Janeiro: temperaturen in de Braziliaanse winter rond de 25°C, in de zomer rond de 27°C. De moerassige Pantanal is droog in de periode april-september. Het is hier dan minder vochtig en er zijn dan ook minder muggen. Dan is de Pantanal ook heel groen, met de bloeitijd in augustus. De temperaturen liggen het hele jaar door rond de 30°C. Foz do Iguaçu: temperaturen in de Braziliaanse winter rond de 22°C, in de zomer rond de 30°C.

Beste reistijd:

Brazilië is het hele jaar door goed te bereizen. Over het hele land gezien zijn de maanden december-februari het toeristisch hoogseizoen, want in die periode nemen de meeste Brazilianen vakantie. In de toeristische gebieden stijgen de prijzen in die periode vaak drastisch.

Klimaattabel:

De vier cijfers die telkens worden genoemd zijn van links naar rechts: de gemiddelde maximumtemperatuur in graden Celsius, de gemiddelde minimumtemperatuur in graden Celsius, de neerslag per maand afgerond in millimeters en het aantal zonuren per dag.

-

FOZ DO IGUAÇU (hoogte: 1694 m.)

Maand	Max T	Min T	Regen	Zon
Januari	33	20	190	-
Februari	33	20	190	-
Maart	31	19	180	-
April	28	16	150	-
Mei	25	13	140	-
Juni	23	10	140	-
Juli	24	9	90	-
Augustus	25	10	110	-

September	27	12	140	-
Oktober	29	14	230	-
November	31	17	150	-
December	33	18	170	-

SÃO PAULO (hoogte: 803 m.)

Maand	Max T	Min T	Regen	Zon
Januari	27	19	230	7
Februari	28	19	190	7
Maart	27	19	140	7
April	25	17	50	7
Mei	23	15	40	7
Juni	21	13	30	7
Juli	22	13	30	7
Augustus	23	13	40	7
September	24	14	50	6
Oktober	25	16	140	6
November	25	16	140	5
December	26	18	180	5

Sport en recreatie

Dé sport in Brazilië is natuurlijk voetbal. De Brazilianen vinden dat het een sociale functie heeft. Het brengt verbroedering in alle lagen van de bevolking. Andere populaire sporten zijn volleybal en autosport.

Taal

Het Portugees dat gesproken wordt in Brazilië is niet helemaal gelijk aan het Portugees van Portugal. Woorden verschillen soms en ook de uitspraak is iets anders. Brazilianen spreken naast het Portugees weinig andere talen. Het is dan ook handig een klein woordenboekje mee te nemen. Hier onder volgt een korte woordenlijst:

Nederlands - Portugees

Goedemorgen - Bom dia

Goedemiddag - Boa tarde

Goedenavond/nacht - Boa noite

Dank u wel - Obrigado/Obrigada

Hoe gaat het met u? - Como vai?

Spreekt u Engels? - Fala inglês?

De rekening alstublieft - A conta, por favor

Ik vind het leuk - Gosto

Tellen 1 t/m 10: um, dois, três, quatro, cinco, seis, sete, oito, nove, dez.

Tenslotte: als er even geen woorden zijn, steek dan je duim omhoog en zeg tudo bem, dan komt alles in orde.

Overige achtergrondinformatie

Land en landschap

Brazilië is het grootste land van Latijns-Amerika met een oppervlakte van ruim 8½ miljoen km². Daarmee is het 200 keer groter dan Nederland. Met uitzondering van Ecuador en Chili grenzen alle overige Zuid-Amerikaanse landen aan Brazilië. Geografisch gezien is het land onder te verdelen in vier stukken. Schitterende stranden zijn langs de vrijwel gehele 7500 km lange kuststrook te vinden. Achter deze strook is in de zuidelijke helft van het land het grote centrale plateau, de *Planato Brasileiro*, met een hoogte van tussen de 500 en 1000 m. Op het plateau zijn een aantal kleinere bergketens te vinden, waarvan sommige reiken tot een hoogte van 3000 m. In het noordelijke en tevens

grootste gedeelte van Brazilië bevindt zich de immens grote Amazonelaagvlakte, die zich uitstrekt tot ver in Peru. In het zuidoosten ligt het vierde geografisch stuk: een deel van de Paraná-Paranaqua laagvlakte, waarvan de Pantanal een onderdeel is.

Het Amazonegebied is 's werelds grootste regenwoud, en wordt gevoed door 's werelds langste rivier, de Amazone. Vanaf de Peruaanse grens stroomt de rivier nog 3100 km door Brazilië naar de Atlantische Oceaan. In dit gebied bevindt zich 10% van alle planten en diersoorten van de wereld. Deze onmetelijke jungle is het woongebied van vele apensoorten, papegaaien, zangvogels, slangen, tapirs en de poema. Het gebied is tevens verantwoordelijk voor 20% van 's werelds zuurstofproductie.

De Pantanal, Brazilië's best bewaarde geheim, ligt ten zuiden van de Amazone in het centrum van het continent. 's Werelds grootste 'wetlands', de Pantanal is het huis van de grootste concentratie fauna in Zuid-Amerika. Als het water in maart begint te zakken, wordt het gebied een ware speeltuin voor ornithologen, met meer dan 200 vogelsoorten. Er zijn hier veel roof- en watervogels, als ook kaaimannen, capibara's en zeer veel vissoorten, waaronder de bloedorstige piranha.

De Foz do Iguacu, op het drielandpunt van Brazilië, Argentinië en Paraguay is misschien het meest sensationele spektakel van het land. De machtige watervallen zijn een van de natuurlijke wonderen van de wereld, en zijn superieur, zowel in grootte als grandeur van zowel de Niagara als de Victoria Falls.

Bevolking

De bijna 175 miljoen zielen tellende Braziliaanse bevolking concentreert zich langs de Atlantische kust. Een groot stuk van het land, waaronder de Amazone-laagvlakte, is slechts schaars bewoond. Brazilië is toch een van de meest geurbaniseerde landen van de wereld. Van de 10 grootste metropolen van de wereld liggen er twee in Brazilië: São Paulo (meer dan 17 miljoen inwoners) en Rio de Janeiro (ruim 10 miljoen). Nog steeds vindt er een voortdurende trek plaats van het platteland naar de steden. De hierdoor veroorzaakte groei van de armoedige buitenwijken van de steden zijn een van de grote problemen van het moderne Brazilië. Het land heeft ook een jonge populatie: de helft van de bevolking is onder de 20 jaar oud, 27% zelfs is onder de 10 jaar. Er zijn ook ruim 12 miljoen kinderen zonder ouders of thuis, de zogenaamde *abandonados*. Ze brengen hun dagen voornamelijk door in de grote steden. Veel van de kinderen worden opgejaagd door 'death squads', die deze kinderen vermoorden onder de leus 'Ze worden toch maar allemaal crimineel, dus waarom zouden we ze nu niet opruimen?' Het lot van deze kinderen is een van de grote problemen van Brazilië. Voor de komst van de Europeanen woonden er in Brazilië waarschijnlijk tussen de 3 en 5 miljoen Indianen. De meeste daarvan leefden in het Amazonegebied, in stamverband en leidden een (half)nomadisch bestaan als jagers-verzamelaars. Hun huidige aantal ligt tussen de 200.000 en 300.000. Alleen in zeer geïsoleerde delen van het Amazonegebied leven nu nog enkele indianenstammen, die hun eeuwenoude cultuur hebben weten te behouden. De komst van de Europeanen kwam traag op gang, en bestond tot de eerste helft van de 19de eeuw voornamelijk uit Portugezen. Na die tijd kwamen er Europeanen met andere nationaliteiten. Ook werden er ruim 3 miljoen Afrikaanse slaven naar het land gebracht om er te werken op koffieplantages en in de mijnen. Van de huidige bevolking is ongeveer 53% van Europese afkomst, 11% van Afrikaanse afkomst, ruim 35% van gemengd bloed en de overige 1% van Indiaanse of Aziatische afkomst. De Braziliaanse bevolking is dus zeer sterk gemengd en opvallend tolerant. Raciale spanningen of uitingen zijn uitzonderlijk. Brazilianen zijn over het algemeen vriendelijk en behulpzaam, en bovenal levensgenieters.

Godsdienst

Brazilië is overwegend katholiek, maar er zijn verschillende elementen van het Indiaanse animisme en Afrikaanse religies blijven voortbestaan, zoals de rituele *Candomblé*. *Candomblé* is een van de meest orthodoxe sektes, die meekwam uit Afrika met de Yoruba, Nago en Jeje-stamleden. De sekte is in Bahia bekend onder deze naam, in andere delen van het land zijn andere namen meer gangbaar. De Afro-Braziliaanse rituelen worden uitgevoerd in een soort van godshuis (*terreiro* in de Yoruba-taal). Niet alle ceremonies zijn toegankelijk voor publiek. Ieder sektelid heeft zijn eigen *orixá* (god), die over hem waakt vanaf de geboorte. Een priester of priesteres maakt door het gooien van een handvol schelpen bekend, welke god het is. Elke god heeft zijn eigen persoonlijkheid en speciale geschiedenis. De goden strijden onderling om de macht en het leiderschap. De *orixá* zijn verdeeld in mannelijke en vrouwelijke types, maar sommige kunnen van sekse veranderen. Een voorbeeld is *Logunedé*, de zoon van twee mannelijke goden, *Ogun* en *Oxoss*. Een ander voorbeeld is *Oxumaré*, die zes maanden van het jaar mannelijk is en vrouwelijk gedurende de andere maanden. Homoseksualiteit wordt in deze sekte dan ook gewoon geaccepteerd. In rituelen krijgen de goden voedsel aangeboden, maar ook drank en sigaretten. Elke god verlangt andere offergaven. Als voorbeeld: om *Iemanjá*, de godin van de zee, te behagen moeten parfum, witte en blauwe bloemen, rijst en gebakken vis worden geofferd. Elke godheid moet ook worden geëerd op een speciale tijd en op een speciale plaats.

De god *Xangô* op de rotsen, de god *Oxósse* in een bos of park. Sommige *Candomblé*-rituelen, zoals de *Jogo dos Búzios*, voorspellen je geluk en je toekomst en vertellen over je vorige relatie ten opzichte van de goden. Zelfs politici doen mee aan dit ritueel om bijvoorbeeld de verkiezingsuitslagen te kunnen voorspellen.

In het land zijn nog tal van andere cults behalve de bovengenoemde. Het katholicisme is nog steeds de officiële godsdienst van het land, maar de belangstelling loopt wel terug. Kerken sluiten of staan er soms vervallen bij, omdat er geen geld of priesters zijn om ze op te knappen. Veel Brazilianen komen alleen in de kerk voor begrafenissen, huwelijken en doopfeesten.

Praktische informatie

Aankomst

Doe de eerste dag in Brazilië rustig aan. Neem de tijd om te acclimatiseren. De overgang van klimaat, de cultuur en het tijdsverschil kan ingrijpend zijn. Laat het land rustig op je inwerken, onderneem de eerste dag niet te veel en ... heb veel plezier in het mooie Brazilië.

Bagage en kleding

Brazilianen die het zich kunnen permitteren gaan goed gekleed over straat. Dit verwacht men ook van buitenlanders. Neem naast makkelijk zittende katoenen reiskleding ook iets mee voor nette gelegenheden. Op weg naar een strand als Copacabana of Ipanema trekt een Braziliaan zo min mogelijk aan. Om de heupen slaan ze een kleurige doek, die later dienst doet als handdoek. Aan de voeten slippers. Topless gaat niemand. De heren houden het bij een zwembroek met een sportbroek er overheen. Waardevolle spullen, horloges, geld, laat iedereen thuis. Hoe men hier naar het strand gaat, is zeker niet representatief voor de rest van het land. Zorg dat je decent gekleed gaat. Brazilië is een tropisch land. Neem daarom dunne kleding mee. Voor 's avonds is een hooggesloten T-shirt met lange mouwen of een dunne katoenen coltrui handig als bescherming tegen muggen. Neem liever te weinig mee dan teveel. Wat je mist kun je voor een habbekrats aanschaffen. Als de zon hoog aan de hemel staat is een hoofddekseel of paraplu beslist aan te raden. Het is nog verstandiger die uren in de schaduw te blijven. Een regenjas is

handig als je in het regenseizoen reist. Een lange broek en warme (flees) trui is nodig als je in onze zomer (juli, augustus) reist. Een paar goede, ingelopen wandelschoenen en een paar slippers is alles wat je voeten vereisen. Verder zijn belangrijk: zonnebril, zonnebrandmiddelen, anti-muggenstift, toiletartikelen, handdoek, een reisapotheek, een hoofddekse/doek, foto- of filmapparatuur en voldoende film, reservebatterijen, zaklantaarn, zakmes, wekker (opwindbaar of op batterijen), schrijfwaren, boeken, geldig paspoort, kopieën van paspoort en reisverzekering, vliegticket(s), een pasje van de reisverzekering met daarop het alarmnummer, agenda met belangrijke adressen, reisgids. Verder eventueel: leeslampje, universele stekker en adapter. Je kunt overwegen een muskietennet mee te nemen maar ophangen is in de meeste hotels lastig. Dit alles verpak je het liefst in een weekendtas of rugzak, niet in een harde koffer, omdat die lastig te vervoeren is. **Grote harde koffers zijn sterk afgeraden!** Daarnaast is een kleine rugzak of schoudertas handig voor de dagelijkse handbagage. Voor het opbergen van waardepapieren kun je het best een dunne geldgordel kopen, die je onder je kleding kunt dragen. Zorg dat je bagage niet te zwaar is, meer dan 12 kilo lijkt ons in de regel niet nodig.

Bever Zwerfsport De winkels van Bever Zwerfsport hebben een ruim assortiment aan allerlei reisartikelen. Naast kleding en reisbenodigdheden vind je er ook reisboeken. Leuk om hier met behulp van bekwaam adviserend personeel al vast je vakantie een beetje voor te bereiden. In de meeste grotere plaatsen in Nederland is wel een filiaal te vinden.

Electriciteit

Brazilië heeft lang niet overal hetzelfde voltage. In Rio de Janeiro geeft het elektriciteitsnet bijna overal 110 of 120 volt. Verschillende andere steden hebben weer 220 volt. Check daarom altijd goed voordat je je stekker in een stopcontact steekt. Een adapter biedt uitkomst. Tenminste als de stroom niet uitvalt, want stroomstoringen komen voor. De elektrische spanning kent in veel plaatsen ook grote schommelingen, en dat is niet altijd goed voor je eventuele elektronische apparatuur.

Foaien

De duurdere hotels en restaurants berekenen vaak 10 procent voor de service, maar de middenklasse restaurants niet. Een fooi is altijd welkom, velen zijn er afhankelijk van, omdat het loon lang niet genoeg is om van rond te komen. Hierbij gaat het niet alleen om restaurantpersoneel, maar ook om schoonmakers, schoenpoetsers, koffersjouwens en strandverkopers. Overigens heeft de fooi in een hotel of restaurant waar je vaker komt ook een andere functie. Het personeel wordt er vaak aanzienlijk attenter door. De reisbegeleider verwacht aan het einde ook een fooi, als hij/zij het werk goed heeft gedaan. Shoestring betaalt de reisbegeleiders een loon dat op gelijke hoogte ligt met dat van de meeste andere avontuurlijke reisorganisaties, maar dat is laag. Onze richtlijn is € 1 per reiziger per dag.

Fotografie

Brazilië is een bijzonder fotogeniek land. Je kunt in Brazilië bijna alles fotograferen. Neem daarom voldoende filmrolletjes mee. Niet iedere Braziliaan wil ook op de foto. Geef mensen daarom de kans het gefotografeerd worden te weigeren en respecteer die eventuele weigering. Fotorolletjes zijn in Brazilië overal verkrijgbaar, maar voor een goede kwaliteit kun je toch beter rolletjes van thuis meebrengen. Als je een tele- en/of zoomlens gebruikt, neem dan zeker ook rolletjes mee van 400 ASA. Dia-rolletjes zijn moeilijker verkrijgbaar. Denk ook aan reservebatterijen. Ook het ontwikkelen en afdrukken kun je het beste tot thuis bewaren.

NB: Loop niet te opzichtig met een fotocamera rond. Het is bijvoorbeeld verstandig de camera in een plastic zak te doen, eventueel met Braziliaans opschrift.

Geldzaken

De Braziliaanse munteenheid is de *real* (BRL), die weer onderverdeeld is in 100 centavos. Er zijn munten van één, vijf, tien, vijftig centavos en een munt van 1 real. Daarnaast zijn er briefjes van één, vijf, tien, vijftig en honderd real. De waarde van 1 Real is ongeveer € 0,39. Omgekeerd is 1 euro gelijk aan ongeveer 2,55 real (november 2008). Voor een recente koers kun je kijken op www.oanda.com/convert/classic. Pinnen is mogelijk met een pasje dat voorzien van een Cirruslogo of een Pluslogo. Het kan lastig zijn een pinautomaat te vinden, in veel banken staat een complete batterij automaten opgesteld, waarvan er misschien maar met één jouw pasje gebruikt kan worden. Ervaring leert dat bij de kantoren van HSBC en Bradesco vrijwel altijd met Cirruspasjes gepind kan worden. Ook de Citibank en Banco 24 Horas zijn tegenwoordig aangesloten bij Cirrus, Visa of Mastercard. Let op dat pinautomaten soms buiten de openingstijden van de bank niet bereikbaar zijn of een laag maximum uitgiftebedrag kennen. Kijk voor de laatste pinmogelijkheden op www.mastercard.com onder 'ATM locator'.

US dollar travellercheques (American Express; geen Thomas Cook die wordt in Brazilië nauwelijks geaccepteerd!) kun je ook meenemen, hiermee ben je tenslotte verzekerd tegen diefstal. Realiseer je goed dat het erg onhandig is en het veel tijd kost cheques in te wisselen, dat je vaak een hoge commissie per cheque betaalt (kan oplopen tot 15 US dollar per cheque!) en dat je vaak een lagere koers krijgt dan bij contante euro of US dollar. Het wisselen van travellercheques kan bij 'casas de cambio' (wisselkantoorjes) in grote steden, eigenlijk alleen in Rio de Janeiro en Sao Paulo. Vergeet niet het aankoopbewijs van je reischeques mee te nemen, want sommige banken kunnen hiernaar vragen.

Het gebruik van creditcards is wijd verspreid in Brazilië, ook voor kleine aankopen kan met 'plastic' geld worden betaald. Zelfs in de kleinere plaatsjes kan vaak met een creditcard worden afgerekend. Visa is het meest geaccepteerd, Mastercard iets minder. Soms wordt er een opslag van 5% doorberekend. Vraag bij creditcard betalingen op de ouderwetse manier altijd het carbonnetje terug. Informeer voor de zekerheid bij je eigen bank over de mogelijkheden van je creditkaart in Brazilië.

Informatie voor thuisblijvers

Zorg ervoor dat achterblijvers weten in welk land je bent en hoe lang je wegblijft, spreek eventueel af wanneer je contact opneemt. Maar houdt er rekening mee dat telefoneren en e-mailen vanuit Brazilië een probleem kan zijn. Geef eventueel je vluchttijden en vluchtnummers door aan degenen die je ophalen van de luchthaven. Shoestring verstrekt aan derden geen vlucht- of reisinformatie, hotelnamen en telefoonnummers. Eventuele vertragingen kunnen via het informatienummer op Schiphol (0900-0141) of via Teletekst worden opgevraagd.

Contactpersonen

Indien zich noodgevallen tijdens de reis voordoen is het belangrijk dat wij een contactpersoon in Nederland of in België kunnen bereiken. Op het boekingsformulier heb je iemand opgegeven. Het kan gebeuren dat die persoon juist op vakantie is tijdens je reis. Geef in dit geval een tweede persoon op zodat we zeker iemand kunnen bereiken.

Tijdsverschil

Het tijdsverschil met bedraagt 3 tot 5 uur, afhankelijk van waar je je bevindt. In Rio de Janeiro is het in de Nederlandse wintertijd 3 uur vroeger dan in Nederland.

Veiligheid

Brazilië heeft een slechte naam als het gaat om berovingen. Mocht je overvallen worden, verzet je dan niet. Doe aangifte bij de politie in verband met je verzekering. Het betekent absoluut niet dat iedere reiziger bestolen wordt. Integendeel, de meerderheid overkomt uiteraard niets. Je zult merken dat je je in Brazilië met zijn zeer vriendelijke bevolking toch erg op je gemak zult voelen. Dat neemt niet weg dat je in grote steden extra alert moet zijn (in het bijzonder in Rio de Janeiro) en beter een aantal voorzorgsmaatregelen kunt nemen. Maak kopieën van belangrijke reisdocumenten zoals paspoort, vliegtickets, verzekering, nummers van reischeques, (en bewaar deze apart van de originelen) en neem ook extra pasfoto's mee voor mogelijke formaliteiten. Geld en belangrijke papieren kun je beter niet in een handtas dragen. Draag ze op het lichaam, bijvoorbeeld in zakken aan de binnenkant van je kleding of in een moneybelt **onder** je kleding, en maak daar waar mogelijk in de hotels zoveel mogelijk gebruik van kluisjes. Wat je dagelijks nodig hebt voor kleine uitgaven stop je in je portemonnee zodat je daar altijd gemakkelijk bij kunt. Vooral in de stadsbus, bij drukke haltes, markten en op het strand zijn zakkenrollers actief. Draag ook geen dure sieraden of horloge. Berg het geld goed op voor je een bank uit gaat en loop niet met geld te koop. Let ook goed op in het verkeer: snelheidsgeboden, oversteekplaatsen en verkeerslichten hebben niet altijd de uitwerking die wij gewend zijn.

Winkelen en openingstijden

De meeste winkels zijn op maandag t/m vrijdag geopend van 9.00-18.00 uur. Op zaterdag sluiten ze al om 12.00 of 13.00 uur. Supermarkten blijven wel tot later open. Veel winkels en kantoren sluiten tussen 12.00 en 14.00 uur. Banken zijn geopend van maandag t/m vrijdag van 10.00 tot 16.30 uur. Openingstijden variëren per regio, gebruik de bovengenoemde tijden dus alleen als richtlijn.

Landinformatie Argentinië

Achtergrondinformatie

Communicatie

* Post: Post vanuit Argentinië en Chili naar Europa versturen is over het algemeen geen probleem, alleen duurt het erg lang. De post doet er naar Europa twee tot drie weken over, de kans is dus groot dat je zelf al thuis bent wanneer je kaarten aankomen. Zie er op toe dat je kaart of brief op het postkantoor afgestempeld wordt.

* E-mail: Natuurlijk vind je in Argentinië en Chili ook veel internetcafés! In de grote steden zijn ze overal te vinden voor redelijk goedkope tarieven.

* Telefoon: Je kunt telefoonkaarten kopen waarmee je vanuit telefoonkantoortjes en telefooncellen op straat rechtstreeks naar Nederland en België kunt bellen. Ook is het mogelijk om collect calls te maken. Over het algemeen zijn de verbindingen goed. De tarieven verschillen nogal. De kosten voor een internationaal gesprek zijn relatief hoog. In hotels is het duurder dan in telefooncellen of telefoonkantoren, informeer altijd eerst naar het tarief voordat je vanuit het hotel belt. Het internationale toegangsnummer van Nederland is 0031, van België 0032, gevolgd door het netnummer zonder 0 en dan het abonneenummer. Het landnummer van Argentinië is 0054. Het landnummer van

Chili is 0056. Ook faxen en e-mailen kan vanuit beide landen; vooral e-mailen is een makkelijk en goedkoop alternatief voor de telefoon (een paar euro's per half uur).

* Mobiel bellen: Wil je er zeker van zijn dat je kunt bellen en gebeld kan worden in Argentinië of Chili, dan kun je het beste even contact opnemen met je provider!

Eten en drinken

Eten:

Het ontbijt (desayuno) is vaak minimaal, hoewel er in de meeste hotels en restaurants ook wel desayuno Americano geserveerd wordt. Ontbijten in een café kan op elke hoek van de straat. Standaard aanbod is té, café, cortado (espresso met drupje warme melk), café con leche (koffie verkeerd), cappuccino, lágrima (een heel slappe koffie verkeerd) of een submarino (glas warme melk met een stuk chocolade dat smelt). Verder handig om te weten is dat suiker azucar is. Daarnaast worden er tostadas (toast) met manteca (boter) en mermelada (jam) of miel (honing) geserveerd en natuurlijk medialunas (croissants). De lunch (almuerzo) is altijd een warme maaltijd, zoals pizza, dit kun je in werkelijk elk restaurant krijgen, milanesas (soort dunne Wienerschnitzel) of pasta. Aan het eind van de middag, omstreeks 17.00 uur is er tijd voor la merienda, thee of café con leche met iets zoetigs. 's Avonds, tussen 21.30 en 23.00 uur (of later) wordt er weer warm gegeten, diner (cena) doen de Argentijnen meestal laat.

Bij het eten in kleine restaurantjes kun je er het beste een uitkiezen waar het druk is, hier is de omloopsnelheid het grootst en het bereide voedsel dus het meest vers. **Argentinië is bij uitstek het land van het vlees. Lekkere stukken vlees zijn bife de lomo of bife de chorizo (iets sappiger). Deze worden geserveerd met salade en brood of papas fritas. Je kunt ze in bijna elk restaurant krijgen. Parilla (een BBQ-restaurant) waar je van parillada (gegrilde vlees) en uitgebreide salade buffet gebruik kan maken. In Buenos Aires is inmiddels de hele wereld vertegenwoordigd in de keukens, zo kun je er uitstekend sushi eten, maar blijft boven open vuur geroosterd vlees in al haar soorten en maten de hoofdschotel. Voor vegetariërs is het op zich moeilijk omdat de nationale keuken er totaal niet op ingericht is. Vegetarisch wordt dus al snel de reguliere maaltijd, maar dan zonder vlees. Ook de busdiensten en binnenlandse vluchten hebben geen aparte regeling voor vegetariërs. Er zijn bijna geen vegetariërs in Argentinië. De gemiddelde vleesconsumptie per inwoner bedraagt rond de 65 kg per jaar!** De keuken van Chili is beïnvloed door de Spaanse, Indiaanse en Europese keuken. Door de uitgestrektheid van het land en de verschillende klimaatzones heeft Chili de beschikking over veel verschillende voedingsmiddelen en daardoor een gevarieerde keuken. Iedere streek in Chili heeft zo zijn eigen specialiteit. De Chileense keuken profiteert van wat de aarde en de zee opleveren. Maïs, dat in Chili bekend staat als choclo, is een essentieel ingrediënt van verschillende typische gerechten. Pastel de choclo is een heerlijke ovenschotel met maïs, gehakt en olijven. Het is het meest karakteristieke gerecht. De nationale 'snack' is de empanada: vlees met ui en olijven in stevig deeg uit de oven. De empanada kan ook met kaas of schaaldieren gevuld worden. Curanto is een typisch gerecht op Chiloé. Het wordt al meer dan duizend jaar op dezelfde manier bereid. Op vuur verwarmde stenen worden in een kuil in de grond gelegd, met daarop schaaldieren, vis, kip, worst en aardappels. Dit wordt afgedekt en gaart zo vanzelf.

In Chili kent men een grote variëteit aan vis en schaaldieren: van gegrilde tonijn en ombervis tot gebakken paling en caldillo (dikke soep), mariscales (kleine schaaldieren), jaivas rellenas (gevulde krab), chupe de lapas (stampapot) en erizos (zee-egels). Mote (een soort gort) met huesillos (gedroogde perziken) is het belangrijkste nagerecht. Daarnaast is er natuurlijk een grote verscheidenheid aan fruit: chirimoya's, papaya's,

lúcuma's, aardbeien, frambozen, kiwi's, watermeloenen. Velen daarvan worden gebruikt om jam te maken. Taarten en gebak bevatten meestal manjar (ook dulce de leche genoemd): dit is een crèmige caramelsubstantie, verkregen door het koken van gezoete gecondenseerde melk. Brazo de reina, empolvados en torta de mil hojas zijn enkele nationale zoete specialiteiten. Aan te raden zijn ook de heerlijke soorten schepijs, bijvoorbeeld met manjar, lúcuma (romig vruchtenijs) of suspiro limeño met citroen en merengue-schuim.

Drinken:

Hoewel het waterleidingnet in de meeste grote steden redelijk goed is, raden wij af om water uit de kraan te drinken (zowel in Chili als in Argentinië). Flessen mineraalwater zijn overal te koop. Let er wel op dat de flessen hun oorspronkelijke sluiting hebben. 'Agua con gas' is water mét en 'agua sin gas' is water zónder bubbels. Té is gewone thee zoals wij 'm kennen, en mate drinken is de favoriete bezigheid van de Argentijnen. Het is een soort hele sterke thee die uit een kalebas wordt gedronken met een bombilla, een soort rietje. Je zult vaak mate tegenkomen, maar niet in barretjes of ontbijtgelegenheden. Rond de mate zit een hele eigen cultuur en is een sociale aangelegenheid. In Buenos Aires zul je weinig mensen dit zien drinken, maar op de campo (platteland) des te meer. De Argentijnen lopen daar rond met een ronde, houten houder waar ze de yerba (theeblaadjes) in doen. Hierop gieten ze warm water uit een thermosfles en drinken het puur of met suiker. In Buenos Aires zijn er twee leuke tenten waar ze 's middags mate serveren: La Cholita in Recoleta op de kruising Rodriguez Peña en Santa Fé en in hun filiaal in Las Cañitas op Honduras 5686. Fernet is een Italiaanse alcohol die heel bitter smaakt en daarom vaak met cola wordt gemixt. Het lokale biermerk is Quilmes, Brahma is zijn Braziliaanse concurrent.

Argentijnse wijn:

De Argentijnse wijngebieden bevinden zich vooral in het westen van het land, op de hellingen van het Andesgebergte. Het belangrijkste wijngebied bevindt zich in de provincie Mendoza. Deze regio kent driekwart van de Argentijnse wijngaarden, die op hoogtes tussen 900 en 1500 meter liggen. Het klimaat is warm en droog, en men is zeer afhankelijk van irrigatie met smeltwater vanuit de Andes. Hiervoor gebruikt men een eeuwenoud stelsel van kanaaltjes: de acéquias. Het land kent een grote variatie en wijnbouw was er al eeuwen voor de Spanjaarden kwamen. Vele immigranten uit bijvoorbeeld Baskenland en Italië brachten hun eigen druivensoorten mee, waardoor men in Argentinië momenteel vele druivensoorten kan vinden. Veelal Europese druivenrassen, voornamelijk Spaanse, Italiaanse en Franse. Men heeft er onder meer malbec, sangiovese en tempranillo. Door het ontbreken van extreem hoge temperaturen op deze berghellingen hebben de druiven een zeer sterk aroma. Met zo'n 210.000 hectare staat Argentinië op de vierde plaats van de grootste wijnlanden. De gemiddelde oogst bedraagt 10.000 kg per hectare.

Chileense wijn:

Chili produceert uitstekende stevige en aromatische wijnen. Er zijn drie grote wijngebieden rond en ten zuiden van Santiago: het Aconcagua-gebied, het Centrale Vallei-gebied en de Zuidelijke Regio. Deze gebieden worden alle drie onderverdeeld in deelgebieden en zones. De Chileense wijnen behoren tot de meest biologisch en ecologisch verantwoorde ter wereld. Er zijn maar heel weinig wijnstreken in de wereld waar zulke ideale omstandigheden worden aangetroffen. Het gebruik van moderne wijnbouwtechnologie heeft bijgedragen aan de internationale reputatie van toonaangevend wijnproducerend land. De meest voorkomende wijnen zijn cabernet-

sauvignon, merlot, chardonnay en sauvignon blanc. Een aanrader is de typisch Chileense druif carménère. Als het tijd is voor het aperitief wordt meestal een pisco sour gedronken, een verfrissende cocktail van pisco (brandewijn van druiven) met citroensap en suiker. Op nationale feesten wordt druivensap of sap van gegiste appel gedronken: chicha.

Gewoonten en gebruiken

De cultuurverschillen tussen Argentijnen of Chilenen en Europeanen zijn zo groot, dat je er een heel boek aan zou kunnen wijden. Hieronder zijn er een paar uitgepikt die van direct en dagelijks belang zijn bij de omgang met de plaatselijke bevolking.

Ontmoeting met Argentijnen: Het is de gewoonte om in Argentinië altijd eerst goedendag te zeggen en te informeren naar hoe het met iemand gaat. "Buenos días, como esta?" zul je regelmatig horen. Bij ontmoetingen en afscheid wordt er vaak een korte zoen op de wang gegeven door mannen en vrouwen aan vrouwen, zelfs al je elkaar nog niet kent. Indianen zoenen niet, maar geven soms slechts een slap handje. Beleefdheid wordt erg op prijs gesteld. Ze hebben een ander idee van privacy dan wij en gaan veel intensiever met elkaar om. Argentijnen gaan netjes gekleed door het leven en verwachten ook niet dat toeristen er als arme sloebbers bijlopen. Korte broeken worden niet echt als beledigend ervaren, maar in de minder toeristische gebieden is het toch geaccepteerder om een lange broek te dragen. Het is beledigend om iemand van indiaanse afkomst Indio te noemen, beter is Indigena.

Mocht je uitgenodigd worden door Chilenen of Argentijnen, dan kun je beter iets later aankomen dan het afgesproken tijdstip. Als ware latino's komen Chilenen alleen op tijd als het om zakelijke afspraken gaat. Net als in Nederland is het de gewoonte bloemen, wijn of iets anders lekkers mee te brengen voor de gastheer of -vrouw. Het meest waarschijnlijk is een uitnodiging voor een asado: een barbecue, waarvoor elke smoes een goede aanleiding lijkt. Over het algemeen gaan de zowel de Chilenen als **Argentijnen netjes gekleed, ook bij sociale gelegenheden wordt een verzorgd uiterlijk op prijs gesteld. Bij het groeten wordt in informele situaties een zoen gegeven, een hand (mannen onderling) of een abrazo bij goede vrienden. Het is normaal om ook bij een grotere groep mensen iedereen apart te begroeten. Als het tijd is om te gaan, is het beter minstens een kwartier van te voren aan te kondigen dat je weggaat. Op stel en sprong naar de deur zonder nog een praatje is niet gepast.** Chilenen zijn trots op hun land en horen graag een complimentje van hun gasten, maar maken graag grappen over zichzelf. Het gevoel voor humor en een informele sfeer zijn twee dingen die je vast snel op zullen vallen.

Cultuur in Argentinië: Argentinië is een cultureel en geografisch erg veelzijdige land met veel mogelijkheden voor de reiziger. Het eerste waar mensen aan denken bij Argentinië is tango en voetbal ofwel de voetballer (Maradona). Maar Argentinië is veel meer dan tango en voetbal. De tango is zelfs een zeer lokaal gegeven (Buenos Aires) dat zich door de populariteit in de wereld ook wat heeft uitgebreid naar het binnenland. In het binnenland zijn er echter diverse cultuur stromingen met eigen folklore die veel meer in verband staan met de overige Latijns-Amerikaanse culturen dan Buenos Aires Stad.

Cultuur in Chili: De Chileense schilderkunst, architectuur, theater en muziek zijn doordrongen van een Europese invloed. Ook door het hoge ontwikkelingsniveau doet Chili enigszins Europees aan. Gedurende lange tijd genoten vele Chileense intellectuelen een Europese opleiding, dat zo zijn invloed heeft uitgeoefend op de cultuur. Aan de andere kant zijn dans en folkloristische muziek doorspekt met Indiaanse invloeden. Ondanks vele

internationale invloeden beschikt de Chileense samenleving over een uniciteit die wordt overgedragen door Nobel-prijswinnende dichters Pablo Neruda en Gabriela Mistral en de Chileense volksmuziek. Schrijfster Isabel Allende draagt haar Chileense erfgoed over door middel van haar veel vertaalde boeken en lezingen.

Feestdagen: Indien je een bezoek brengt aan Argentinië dien je rekening te houden met volgende feestdagen: 1 januari - Nieuwjaarsdag; maart/april Pasen, Pinksteren, Goede vrijdag; 1 mei - Dag van de Arbeid; 25 mei - Dag van de revolutie van 1810; 20 juni - Dag van de nationale vlag; 9 juli - Onafhankelijkheidsdag; 17 augustus - Herdenking van **de sterfdag van Generaal José de San Martín**; 12 oktober - Columbusdag; 25 december - Kerstmis.

De Chileense feestdagen zijn; 1 januari – Nieuwjaarsdag; maart/april Pasen, Pinksteren, Goede Vrijdag; 1 mei - Dag van de Arbeid; 21 mei - Slag bij Iquique; 22 juni - Corpus Cristi, Sacramentsdag; 29 juni - San Pedro y San Pablo; 15 augustus - Maria Hemelvaart; 1e maandag september - Nationale Dag van de Nationale Eenheid; 18 september – Onafhankelijkheidsdag; 19 september - Dag van het Leger; 12 oktober - Columbusdag; 1 november – Allerzielen; 8 december - Onbevleete ontvangenis; 25 december – Kerstmis.

Algemeen: Besef voortdurend dat je als gast in een land verblijft waar men nu eenmaal andere omgangsvormen kent. Dat is niet afwijkend, jij gedraagt je afwijkend.

Kaarten en literatuur

Een goede reisgids op reis is onontbeerlijk voor informatie over wat je onderweg ziet. Op onze site vind je een keur aan boeken over Argentinië en Chili. Je kunt de boeken zelfs via de 'Boekenwinkel' op onze website bestellen.

Klimaat

Klimaat:

Vanwege de enorme oppervlakte van het land kennen Argentinië en Chili verschillende klimaatzones. In het noordoosten van Argentinië geldt een subtropisch klimaat, terwijl het zuiden vrijwel aan het poolgebied grenst, met de bijbehorende lage temperaturen. De noordoostelijke regio rond Buenos Aires is warm en vochtig. De temperaturen in de winter (juni t/m september) komen nauwelijks beneden de 10 graden Celsius, terwijl het in de zomerperiode gemakkelijk 35 graden kan worden. De jaarlijkse neerslag, veelal in de vorm van stortbuien, bedraagt ongeveer 940 mm en komt onregelmatig verspreid over het jaar voor. De luchtvochtigheid is vooral in de zomer erg hoog en opmerkelijk zijn de snelle temperatuurschommelingen die soms wel 20 graden kunnen bedragen. De Pampa in Centraal-Argentinië kent een steppeklimaat. Hier zijn de zomers heet en in de wintermaand juli is het op deze laagvlakte fris. In de bergen geldt een hooggebergteklimaat met op de hoogste toppen eeuwige sneeuw en altijd vorst. In het noordwesten van Argentinië, Salta is het het hele jaar aangenaam verblijven met een lenteklimaat. Gedurende de zomermaanden valt er veel regen. In het zuiden is het klimaat in de winter vergelijkbaar met dat in Nederland al is vriesweer eerder regel dan uitzondering.

Chili heeft een gevarieerd, maar in het algemeen mild klimaat. Het wordt beïnvloed door de koude Humboldtstroom langs de kust van de Stille Oceaan en door de relatief korte afstand tussen de kust en het met sneeuw bedekte Andesgebergte. Het centrale deel rond Santiago en Valparaíso heeft een Middellandse Zee klimaat met temperaturen van gemiddeld 28°C in januari (de heetste maand) tot gemiddeld 12°C in juni (de koudste maand). Overdag is het er meestal warm; de avonden en nachten zijn koel. De Chileense zomer loopt van december tot maart, het regenseizoen van mei tot augustus. In het

noorden zijn de zomers heet en droog en de winters zeer mild. In het merengebied is het kouder en natter. In het uiterste zuiden (Vuurland) zijn de zomers kort en de winters lang. Vuurland is een van de natste streken ter wereld.

Beste reistijd:

De meest geschikte reistijd loopt van oktober tot en met maart, de Argentijns-Chileense zomer. In januari is het op zijn warmst en juli is de koudste maand. De noordelijke regio's hebben een subtropisch klimaat (temperaturen rond 25-30°C.) met relatief de meeste regenval. Buenos Aires kent in de lenteperiode (oktober en november) eveneens aangename temperaturen van 20-25°C. Naarmate je zuidelijker komt, daalt de temperatuur. In de regio rond Pen nsula Vald s bereikt het kwik in hun lente nog 15-20°C. In Calafate, het Nationaal Park Torres del Paine en Vuurland is het alweer zo'n 5°C. kouder. Met name in het zuidelijke deel van Patagoni  is het weer behoorlijk wisselvallig en onvoorspelbaar. Zo kan je 's ochtends vertrekken met een lekker zonnetje en terugkomen in dikke mist of een zware regenbui en krachtige windstoten. In het park Torres del Paine en Ushuaia is het weer zeer wisselvallig en kunnen de temperaturen zelfs dalen tot rond het vriespunt.

Klimaattabel:

De vier cijfers die telkens worden genoemd zijn van links naar rechts: de gemiddelde maximumtemperatuur in graden Celsius, de gemiddelde minimumtemperatuur in graden Celsius, de neerslag per maand afgerond in millimeters en het aantal zonuren per dag.

BUENOS AIRES (hoogte: 20 m.)

Maand	Max T	Min T	Regen	Zon
Januari	29	18	100	7
Februari	28	17	95	6
Maart	26	15	100	4
April	22	11	80	4
Mei	18	8	75	4
Juni	15	7	50	3
Juli	14	6	60	4
Augustus	16	7	60	5
September	18	9	60	4
Oktober	21	11	90	5
November	24	12	90	8
December	27	16	80	6

USHUAIA (hoogte: 16 m.)

Maand	Max T	Min T	Regen	Zon
Januari	13	5	50	5
Februari	15	5	60	5
Maart	12	3	40	4
April	8	2	45	3
Mei	6	0	35	2
Juni	4	-2	30	3
Juli	4	-2	30	1
Augustus	6	-1	25	2
September	7	0	30	4
Oktober	11	1	40	4
November	12	2	35	6
December	13	3	45	6

Taal

De officiële taal in Argentinië is het Spaans. Daarnaast hebben de immigranten ten dele hun eigen taal behouden. Vooral Italiaans, de taal van de grootste immigrantengroep, wordt overal verstaan. Daarnaast worden 17 inheemse talen gesproken, waaronder Quechua, Mapuche, Guaraní, Tobas and Matacos.

De nationale taal in Chili is eveneens Spaans, maar door elementen zoals afstand en tijd, wijkt Chileens Spaans ook hier af van dat van de oorspronkelijke Spaanse kolonisten. In plaats van de term 'español' prefereren de Chilenen 'castellano'. Hun taal is onder andere vanwege de snelheid waarmee gesproken wordt moeilijker te verstaan. Ook hebben Chilenen hun eigen woorden en zijn er invloeden van overige landen in de taal te herkennen. Verder zijn er twee regionale talen, namelijk het 'Aymara' en 'Mapadungun'. Elke reisgids biedt een lijst met handige woorden en zinnen in het Spaans. Het aparte van Argentijns of Chileens Spaans, 'castellano', is de uitspraak en enkele grammaticale verschillen. Daarnaast zijn er natuurlijk ook typische uitdrukkingen en woorden die in het 'Spaans' Spaans niet worden gebruikt.

Uitspraak: de 'll' en 'y' worden als 'zj' uitgesproken.

Grammatica: het Spaanse 'tu' (jij) is 'vos' (uitspraak 'bos'). Zoals elke taal heeft ook het Argentijnse Spaans een ruime variëteit aan slang woorden (lunfardo), afhankelijk van de leeftijd, sociale klasse en situatie. Het is handig om een mondje Spaans te spreken, Engels wordt in Argentinië en Chili nauwelijks gesproken.

Overige achtergrondinformatie

Land en landschap

ARGENTINIË (República Argentina) is gelegen in Zuid-Amerika en heeft een oppervlakte zo groot als India of westelijk Europa van Noord-Noorwegen tot Marokko. De oppervlakte van het land is 2.736.690 km² (circa 82 keer Nederland). In omvang is Argentinië na Brazilië het tweede land van Zuid-Amerika. Argentinië is ruim 4000 km lang en 1400 km breed en grenst aan Paraguay, Brazilië, Bolivia, Chili en Uruguay. Vanwege deze enorme oppervlakte kent het land verschillende klimaatgebieden en landschappen. Grofweg kunnen deze regio's als volgt worden ingedeeld: het gebied rond Buenos Aires, de Pampa Humeda, is een uitgestrekte vruchtbare laagvlakte waar de meerderheid van de Argentijnse bevolking woont. In het noorden vind je de Gran Chaco, een bosachtig, gedeeltelijk woestijnachtige laagvlakte. Langs de rivieren zijn moerassen ontstaan. Ten zuiden van de Rio Negro, rond de 39e breedtegraad ligt Patagonië wat bestaat uit een Argentijns en Chileens deel, van elkaar gescheiden door de Andesbergketen. In de Andes ligt het noordelijk en zuidelijk ijsveld, een ijsmassa van ongeveer 22.000 km² die de vele gletsjers in dit gebied voedt. Zeer schilderachtige meren worden in de Patagonische Andes gevonden. De meest bekende meren zijn Nahuel Huapi en Lago Argentino.

Het noorden bij Salta kent verschillende geografische aspecten waarvan de hoogvlaktes (genaamd 'puna') gekenmerkt worden door zoutvlaktes en vulkanen. Tenslotte de Andes in het westen met bergtoppen tot boven de 6000 meter. Hier vind je tevens het hoogste punt van Argentinië vlakbij Mendoza, de Aconcagua-berg met een top van 6959 meter. De belangrijkste rivieren zijn de Paraná en de Uruguay, beide uitmondend in een breed estuarium, de Rio de la Plata. Argentinië bestaat uit de federale hoofdstad Buenos Aires en 23 provincies. Argentinië beschouwt de onder Brits bestuur staande Falkland/Malvinas-eilanden als deel van haar grondgebied.

CHILI (República de Chile) is gelegen aan de westkant van Zuid-Amerika, ingeklemd tussen het Andesgebergte in het oosten en de Stille Oceaan in het westen. In het noorden grenst het land aan Peru, in het oosten aan Argentinië en in het noordoosten aan Bolivia. Het zuidelijke deel van Chili bestaat uit een archipel met de doorvaart Estrada de

Magallanes en in het uiterste zuiden ligt het eilandje Kaap Hoorn. Chili is lang en smal: van noord naar zuid bedraagt de afstand 4345 kilometer, wat overeenkomt met de afstand tussen Nederland en Koeweit. De afstand van de kust tot aan de Argentijnse of Boliviaanse grens is echter bijna nergens breder dan 250 kilometer. Inclusief Paaseiland, Isla Sala en Gomez en exclusief het Chileense deel van Antarctica de Juan Fernández-archipel in de Stille Oceaan, beslaat de oppervlakte 757.000 km². Dat is achttien keer Nederland. Het hoogste punt van Chili is de Nevado Ojos del Salado, 6880 m. Mede vanwege de lengte van het land kent Chili meerdere klimaten, landschappen, ecosystemen en een diversiteit aan wildlife. Geografisch kan het grillig gevormde land worden onderverdeeld in een vijftal vrij nauwkeurig afgebakende regio's, te weten: het woestijngebied in het noorden (met de belangrijkste mijnbouwgebieden); het hooggelegen Andesgebied; de centrale vallei rondom de hoofdstad Santiago de Chili, of kortweg Santiago (het belangrijkste landbouwgebied, waar echter ook aan mijnbouw wordt gedaan); het zuidelijk merengebied (bosbouw, enige landbouw en aan de Atlantische kust in het uiterste zuiden ook veeteelt); de zuidelijk gelegen archipel. In de noordelijke woestijngebieden en op de steppe van Patagonië komt vrijwel geen begroeiing voor. Alleen aan de randen van de Atacama-woestijn zijn cactussen en doornstruiken te vinden. Wel zijn hier geisers en gekleurde bergmeren te vinden. In zuidelijke richting vinden we in centraal Chili valleien met wijngaarden, boerderijen, bossen en meren. Er zijn hier vele struikgebieden en grassoorten die overgaan in lianen, varens, mossen en naald- en loofbomen. Het wildleven in een land wordt grotendeels bepaald door het heersende klimaat, vegetatie en het landschap. Hoe zuidelijker je komt, hoe meer het landschap gekenmerkt wordt door toendra's en gletsjers. Tot Chili behoren ook de Juan Fernandez-eilanden, Paaseiland en Tierra del Fuego (Vuurland), dat gedeeld wordt met Argentinië. Gezien de vele klimaten en landschappen in Chili, is er ook een verscheidenheid aan dieren te vinden. In het noorden van Chili leven vanwege het woestijnklimaat weinig dieren, alleen aan de woestijnranden vind je schildpadden, slangen en hagedissen. In het bosgebied leven vossen, poema's, uilen en vleermuizen. Bekende verschijningen in Patagonië zijn de 'armadillo', het gordeldier, en de nandoe, een struisvogelachtige. In het Andesgebergte vind je de condor en verschillende knaagdieren en de kustwateren van Chili zijn rijk aan vissoorten, waardoor er ook pinguïns, dolfijnen en zeeleeuwen te vinden zijn. In de oceanen rondom het zuiden van Chili leven zeeolifanten en meerdere soorten walvissen. In de kustgebieden zijn allerlei vogels te vinden, zoals de pelikaan, albatrossen en jan-van-gent. Chili kent nationale parken, waar dieren- en plantenliefhebbers hun hart op kunnen halen en kunnen genieten van de verscheidenheid aan plant- en wildleven.

Geschiedenis

ARGENTINIË. De eerste Europeanen arriveerden in het begin van de 16e eeuw in de Argentijnse regio. Zij waren op zoek naar een doorgang van de Atlantische naar de Grote Oceaan. Onder hen vinden we o.a. Ferdinand Magelhaes en Pedro de Mendoza. Deze laatste bouwde rond 1536 de nederzetting 'Nuestra Senora Santa Maria del Buen Aire', het huidige Buenos Aires. Ook in het noordwesten van het land, waar men goede landbouwgronden vond, bouwden de Spanjaarden die vanuit het onderkoninkrijk Bolivia kwamen verschillende nederzettingen: Mendoza, Tucuman, Cordoba en Salta. Er werden paarden gefokt, vee werd gehouden voor de vleesproductie, suiker, tabak en groenten werden geteeld. Het gebied kende een grote bloei in de 17de en 18de eeuw omwille van de handel met het onderkoninkrijk Peru, terwijl Buenos Aires slechts een tweederangs haven was. Daar kwam pas verandering in in 1776, toen Buenos Aires het bestuurscentrum werd van het nieuwe vice-koninkrijk 'Rio de la Plata', een gebied dat het huidige Argentinië, Uruguay, Paraguay en een deel van Bolivia bestreek.

In 1816 werd Argentinië onafhankelijk van Spanje, na een korte strijd met de Spaanse bezetters, onder de leiding van José de San Martín. Deze laatste wordt door de Argentijnen nog steeds als een held beschouwd. In de eerste jaren van deze jonge natie ontstonden er diverse conflicten tussen de centralisten en de federalisten, tot in 1853, toen er een nieuwe grondwet werd aangenomen. In 1865 moest Argentinië, dat nauwelijks een leger had, het hoofd bieden aan de landhonger van Paraguay. In een bloederige oorlog, die tot 1870 duurde, wisten de Argentijnen met hun Braziliaanse en Uruguayaanse bondgenoten Paraguay te verslaan. In de tweede helft van de 19de eeuw, kende Buenos Aires een grote bloeiperiode, mede door de komst van duizenden migranten. Nieuwe technologieën (invriezen van vlees, spoorwegen) stimuleerden de landbouw en veeteelt. Nieuwe gebieden zoals Patagonië werden veroverd. Immigranten uit Engeland en Wales startten schapenfokkerijen op grote estancias. Argentinië werd na de Verenigde Staten het tweede 'Beloofde Land' van Amerika. Tussen 1880 en 1920 was Argentinië een van de rijkste landen ter wereld. Na een korte opleving rond de Tweede Wereldoorlog zakte het land definitief terug. Vervolgens werd Argentinië gekenmerkt door terugkerende politieke conflicten tussen conservatieven en liberalen en tussen burgers en militairen.

Na de Tweede Wereldoorlog kwam het populistische peronisme, wat de verhouding op scherp zette. Tot 1983 werden steeds bloediger optredende militaire junta's afgewisseld met autoritaire democratische regeringen, wat leidde tot olopende economische problemen, corruptie, algemene afkeer van de politiek en de nederlaag in de Falklandoorlog. De nederlaag tegen Groot-Brittannië betekende een gezichtsverlies dat de junta niet meer te boven kwam.

Hierna maakten vier vrije verkiezingen duidelijk dat de democratie in Argentinië voet aan de grond kreeg. Eind jaren '80 startte de regering een nieuwe economische politiek, die leidde tot hoge groeicijfers in de jaren '90. In 2001 stortte de economie echter volledig in. De koppeling van de peso aan de dollar bleek niet houdbaar, waardoor de munt plotsklaps enorm in waarde daalde. Woedende Argentijnen verzamelden zich voor de banken, die echter door de regering gedwongen waren de spaarsaldi te bevriezen. Dit leidde tot een sociale en politieke crisis, die in korte tijd vijf presidenten dwong het veld te ruimen. Anno 2005 lijkt de Argentijnse economie zich te herstellen.

CHILI. De geschiedenis van Chili wordt gekenmerkt door een komen en gaan van beschavingen en culturen. Aangenomen wordt dat zo'n 12.000 tot 17.000 jaar geleden de eerste mensen in het Vuurland van pre-columbiaans Chili aankwamen. Deze eerste bewoners pasten zich aan de heersende klimatologie van het land aan en waren voornamelijk jagers en verzamelaars die zich verspreiden over noordelijk en zuidelijk Chili. In de vijftiende eeuw begon de opkomst van de Incabeschaving en zij veroverden grote delen van het land. Hoewel de heersende klimatologie en geografie van het land beperkingen hadden opgelegd aan de bevolking, boden zij tevens voor sommigen bescherming tegen de Inca invasie. Vooral de Mapuche's in zuidelijk Chili boden lange tijd weerstand.

Toen de Spanjaarden na een geslaagde verovering van Peru, Chili binnenvielen, waren Noord- en Centraal-Chili in handen van de Inca's. De Spaanse kolonisten, onder leiding van Pedro de Valdivia, slaagden er pas in 1541 in de Inca's te verdrijven en riepen Chili uit tot een Spaanse kolonie. Alleen in het zuiden bleef de opstand van de inheemse bevolking tot rond 1880 voortduren. De Spaanse bezetting werd gekenmerkt door het stichten van steden zoals Santiago en het opdelen van Chili in landbouwbedrijven. De inheemse bevolking draaide op voor het zware werk en werd geteisterd door ziekten. In 1810 brak de strijd om de onafhankelijkheid uit en na een aantal jaren strijd slaagde een groep onafhankelijkheidsstrijders, onder leiding van Bernardo O'Higgins, erin de

Spanjaarden te verdrijven en werd in 1818 de onafhankelijkheid van Chili uitgeroepen. O'Higgins werd de eerste president van Chili, maar zijn beleid riep zoveel weerstand op bij de heersende kerk en de grootgrondbezitters, dat hij zich in 1823 genoodzaakt zag af te treden. De volgende jaren werden gekenmerkt door machtsstrijd, waarin de grootgrondbezitters uiteindelijk aan het langste eind trokken. In 1833 wordt er nogmaals een regering gevormd, onder leiding van Diego Portales, die Chileens grondgebied uitbreidde na oorlogen met Peru en Bolivia.

Tijdens de Pacific oorlog (1879-84) versloeg Chili Peru en Bolivia en won de noordelijke eilanden. De politieke leiders na Portales waren over het algemeen vrij conservatief en de macht van de welvarende grootgrondbezitters bleef gehandhaafd. Maar, een liberale stroming probeerde tegengas te geven en in 1884 werd kiesrecht ingevoerd. Er werd voor het eerst een president democratisch gekozen, maar desondanks werd de politiek tot halverwege de 20e eeuw gekenmerkt door staatsgrepen en machtsovername, met perioden van sociale verbeteringen en democratie.

Pas in 1970 wist de linkse beweging, onder leiding van Salvador Allende, aan de macht te komen. Hoewel hij er niet in slaagde de macht van de rijkere bevolking te verminderen, ging de arme bevolking er wel degelijk op vooruit. De drie jaar oude Marxistische regering onder leiding van Salvador Allende werd omvergeworpen in 1973 door het militaire regime onder leiding van Augusto Pinochet. Pinochet kwam aan de macht, nadat de rechtse beweging met behulp van westerse landen een staatsgreep had uitgevoerd. De periode onder leiding van Pinochet werd gekenmerkt door dictatuur, mysterieuze verdwijningen, executies en terreur en duurde voort tot de vrije verkiezingen in 1990, waarna Patricio Aylwin Azocar aan de macht kwam van een democratisch Chili.

Bevolking

ARGENTINIË heeft bijna 37 miljoen inwoners en is zeer dun bevolkt, slechts twaalf inwoners per vierkante kilometer. De Argentijnse bevolking bestaat uit een mengeling van nationale en etnische groepen. 97% van de inwoners is blank en 2% is van Indiaanse afkomst. Van de blanke inwoners overheersen de nakomelingen van Italiaanse en Spaanse immigranten. In de stedelijke gebieden wonen bovendien een groot aantal immigranten uit Syrië, Libanon en andere landen in het Midden-Oosten. De resterende oorspronkelijke bevolking woont voornamelijk in het noorden, noordwesten en zuiden. **Bijna 95% van de bevolking kan lezen en schrijven, en daarmee heeft Argentinië het laagste percentage analfabeten van heel Zuid-Amerika.**

CHILI is met bijna 16 miljoen inwoners een betrekkelijk dunbevolkt land. De bevolkingsdichtheid is 20,1 per km². De grootste bevolkingsconcentratie bevindt zich in het midden van het land, tussen Copiapó en Concepción. In dit gebied, dat slechts 18% van het grondgebied van Chili beslaat, woont 2/3 deel van de totale bevolking. Zo'n 85% woont in stedelijke gebieden. Santiago is de hoofdstad en het administratieve, financiële, culturele en industriële centrum van Chili. Ruim 40% van de totale bevolking woont hier, namelijk 6 miljoen mensen. De Chileense bevolking is een "melting pot" van culturen, bestaande uit afstammelingen van de oorspronkelijke inheemse (indiaanse) bevolking, Mapuche, Aymara en Atacamenos, uit afstammelingen van de Spaanse koloniale bevolking en uit nazaten van Italiaanse, Duitse, Britse, Zwitserse, Joegoslavische en andere Europese immigranten, die vooral in de 19e eeuw naar Chili zijn gekomen. Het niveau van gezondheidszorg en onderwijs is in vergelijking met de meeste andere Latijns-Amerikaanse landen hoog. De gemiddelde levensverwachting is 75 jaar. Van de totale bevolking is 4,6 procent analfabeet. Analfabetisme komt voornamelijk voor op het platteland en vrijwel niet in de grote steden. In de Zuid-Amerikaanse cultuur is het 'machismo' een veelvoorkomend verschijnsel.

Echter is het in Chili niet ongewoon dat de vrouw buitenshuis werkt. De helft van de Chileense bevolking bestaat uit vrouwen, die bijna 30% van de beroepsbevolking van het land uitmaken. In 1990 werd de Nationale Dienst voor de Vrouw (Servicio Nacional de la Mujer, Sernam) opgericht. Haar taak is de vrouw te oriënteren ten opzichte van haar rechten en plichten, en integreren op de arbeidsmarkt. De directrice van Sernam bezit de rang van minister en neemt deel aan het kabinet.

Inheemse Chileense bevolking: De eerste inwoners van het land dateren van 9000 jaar voor Christus. Zo oud zijn de mummies van Chinchorro, een fascinerend overblijfsel van het oudste mummificeringsproces bekend op het Amerikaanse continent. Ook bijzonder interessant in de Atacama Regio zijn de (gedeeltelijk gerestaureerde) petroglieden. Dit zijn immense figuren van mensen en dieren tegen berghellingen aan, vergelijkbaar met Nazcalijnen in het zuiden van Peru. Tot het einde van de 15de eeuw overheersten de Inca's de lokale indiaanse stammen op het tegenwoordige Chileense grondgebied. Deze trokken zich door intern verval van het grote rijk echter terug uit Chili. Er waren verscheidene indiaanse beschavingen: in de dorre woestijn leefden de Aymara's, Molle, Atacameño's en Diaguita's, aan de kust de Chango's, en in het zuiden de Picunches, Huilliches (of: Veliches), Tehuelches, Chono's en Mapuches. Op Vuureiland trof men de jagerstam Selknam (of: Ona's) aan. In het noorden, in ravijnen en oases in de Atacamawoestijn leefden de Atacameño's. Ze verbouwden op terrassen en bewerkten stoffen en weefsels. Ze leefden in kleine dorpen (pucarás genaamd) die op goed verdedigbare plaatsen waren gebouwd. Meer naar het zuiden leefden de Diaguita's. Hun aardewerk was zeer verfijnd: kommen en kruiken waren met geometrische figuren versierd en worden tot op heden nog gebruikt. Het Mapuche-volk is bekend om haar langdurige succesvolle verzet tegen de Spaanse veroveraars. Bij het begin van de verovering door de Spanjaarden waren de Mapuches net begonnen met het bedrijven van landbouw. Maar ze waren vooral afhankelijk van het verzamelen van planten, de visvangst en de jacht. Ze woonden in ruca's: huizen die waren gebouwd van stokken en takken. Polygamie was geaccepteerd. De verschillende stammen van de Mapuches voerden voortdurend strijd met elkaar en ontwikkelden zo krijgsgewoonten die ze later toepasten tegen de Spanjaarden. Hun belangrijkste wapens waren lansen, pijl en boog en vangslingers. Tegenwoordig leven verspreid door het hele land nog diverse inheemse volkeren (indígenos of etnias). In het noorden vindt men ongeveer 35.000 Aymara's en 4000 Atacameño's. In de centrale vallei en het zuiden leven ongeveer een miljoen Mapuches, en op de eilanden in het uiterste zuiden leven kleine groepen Alacalufe's en Yagana's. De gebruiken en het culturele erfgoed van de inheemse volkeren worden door de Inheemsenwet van 23 september 1993 beschermd.

Godsdienst

De officiële religie in Argentinië is het rooms-katholicisme. Daarnaast is met 250.000 aanhangers de joodse gemeenschap de grootste van Zuid-Amerika. Rooms-katholiek (90%), protestants (2%), joods (2%), overig (6%).

De kerk heeft in Chili grote invloed op de samenleving. 89% van de Chileense bevolking is rooms-katholiek, 11% protestant. De evangelische kerkgenootschappen groeien sterk. Kerk en staat zijn door de wet gescheiden en er bestaat volledige godsdienstvrijheid. Elk katholiek land geeft tegenwoordig zijn eigen invulling aan het geloof. Chili is puriteins. De kerk heeft er invloed op de politiek en media, al is er ook hypocrisie. Hoewel abortus verboden is, ook als het leven van de moeder gevaar loopt, wordt naar schatting één op de vier zwangerschappen beëindigd. Ook echtscheiding is in Chili verboden. Terwijl de rijken een nietigverklaring proberen te krijgen, trouwen veel armen gewoon niet. Bijna de helft van de kinderen is dan ook buitenechtelijk.

Praktische informatie

Aankomst

Doe de eerste dagen in Patagonië rustig aan. Neem de tijd om te acclimatiseren. Gedurende de Nederlandse zomertijd is het in Argentinië vijf uur vroeger dan in Nederland en tijdens de wintertijd vier uur. Laat het rustig op je inwerken en... welkom in Patagonië.

Bagage en kleding

Je verblijft op deze reis meestal in afgelegen klimatologisch wisselvallige gebieden met veel harde wind (Patagonië). Het is aan te raden warme, wind- en waterdichte kleding mee te nemen, want in de bergen kan het flink koud zijn, waarbij de temperaturen ver onder het vriespunt kunnen dalen (bijvoorbeeld een combinatie van een goede warme trui, een lange broek en een winddicht jack, dunne handschoenen en een muts). In het verre zuiden is het klimaat onberekenbaar, zodat je ook met sneeuw rekening moet houden. Verschillende laagjes over elkaar helpen goed tegen de kou. Neem ook een stel luchtige kleren mee.

Overdag is het meestal zonnig dus ook dunne, katoenen kleding en een korte broek mogen niet ontbreken in je koffer. Neem liever te weinig mee dan teveel. Wat je mist, kun je vaak voor een luttel bedrag aanschaffen. Een paar goede, ingelopen wandelschoenen met goed profiel en een paar slippers is alles wat je voeten eisen. Verder zijn belangrijk: zonnebril, zonnebrandmiddelen met hoge beschermingsfactor, reservecontactlenzen en vloeistof (bedenk dat met name harde lenzen soms problemen geven door stof en zand), toiletartikelen, lippencrème, tampons, scheermesjes, wetties, toiletpapier, plastic zakken om kleding schoon te houden, een reisapotheek, muggenwerend spul met DEET, een hoofddeksel/doek (tegen de felle zon), poncho/regenjas, foto- of filmapparatuur en voldoende film, reservebatterijen, zaklantaarn, handdoek, zwemkleding, zakmes (niet in je handbagage stoppen tijdens de vluchten), hangslotjes voor je rugzak, wekker, schrijfwaren, boeken, paspoort, kopieën van paspoort en reisverzekering, je vliegticket(s), een pasje van je reisverzekering met daarop het alarmnummer, je agenda met belangrijke adressen, een goede reisgids. Een verrekijker kan soms veel plezier geven.

Dit alles verpak je het liefst in een weekendtas of rugzak, niet in een harde koffer, omdat die lastig te vervoeren is. Soms moet je je spullen een eindje dragen. Daarnaast is een kleine rugzak of schoudertas handig voor de dagelijkse handbagage. Voor het opbergen van waardepapieren kun je het beste een dunne katoenen geldgordel kopen, die je onder je kleding kunt dragen. Zorg dat je een verschoning in de handbagage hebt en 48 uur zonder je grote bagage kunt, voor het geval dat de bagage later aankomt dan jijzelf. Bijvoorbeeld: zorg dat je de pil en je tandenborstel in je handbagage hebt zitten. Zorg dat je bagage niet te zwaar is. Het maximale gewicht is 15kg, daar dit het maximaal toegestane is op de binnenlandse vluchten. Je kunt natuurlijk meer bagage meenemen, maar dan dien je daar dus ter plaatse extra voor te betalen en de kosten hiervoor zijn erg hoog en voor eigen rekening.

Je kunt tijdens de reis altijd zelf één en ander uitwassen (neem zo'n handige tube wasmiddel mee), maar in een aantal hotels kun je tegen een vergoeding eventueel je was laten doen.

Let op: voor Torres del Paine is het noodzakelijk dat je zelf een warme slaapzak meeneemt vanuit Nederland. We overnachten in Torres del Paine in tenten en indien er plaats beschikbaar is zullen we in refugio's/berghutten overnachten. Het meenemen van

een slaapmatje is niet nodig, deze kun je eventueel ter plekke huren.

Bever Zwerfsport:

De winkels van Bever Zwerfsport hebben een ruim assortiment aan allerlei reisartikelen. Naast kleding en reisbenodigdheden vind je er ook reisboeken. Leuk om hier met behulp van bekwaam adviserend personeel al vast je vakantie een beetje voor te bereiden. In de meeste grotere plaatsen in Nederland is wel een filiaal te vinden.

Electriciteit

Nederlandse stekkers passen op de meeste ongeaarde stopcontacten al moet je soms een beetje duwen. Op de meeste plaatsen is 220 volt gebruikelijk. Een verloopstekker kan handig zijn. Stroomstoringen komen soms voor. Hotels hebben in dat geval meestal kaarsen of olielampen achter de hand, maar het is geen overbodige luxe een goede zaklantaarn mee te nemen. Ook wanneer je 's avonds uit wandelen gaat is het verstandig een lantaarn mee te nemen. Het grote aantal gaten, bulten en greppels in en langs de wegen kan voor lelijke verrassingen zorgen als plotseling het straatlicht wegvalt.

Fooien

Horecapersoneel dat onderweg het leven aangenaam maakt door het eten te koken, de bedden op te maken etc. verdient over het algemeen weinig. Je kunt aan de algemene armoede geen einde maken, maar wel zorgen dat de mensen die voor je werken een goede fooi krijgen. Het is gebruikelijk om fooi te geven bij de maaltijden, dit is 10% (of meer) van de rekening.

Tijdens je reis kun je regelmatig gezamenlijk deelnemen aan excursies of maaltijden. Ook zullen er hier en daar gemeenschappelijke fooien betaald worden. Die pot kan ook gebruikt worden om kleine versnaperingen voor de hele groep onderweg te betalen. Het is voor dit soort fooien handig om aan het begin van de reis een gezamenlijke fooienpot te verzamelen, die roulerend door reizigers wordt beheerd in overleg met de reisbegeleider of de reisbegeleider zelf. Overigens verwacht de reisbegeleider aan het einde ook een fooi, als hij/zij het werk goed heeft gedaan. Onze richtlijn is € 1 per reiziger per dag voor de begeleiding van deze reis.

Fotografie

Argentinië en Chili zijn kleurrijk en fotogeniek. Het kan door de bevolking als een belediging worden opgevat als er een foto gemaakt wordt zonder het van tevoren te vragen. Het is altijd het beste om even te vragen of je een foto mag maken. Neem geen foto's van regeringsgebouwen, officiële en militaire gebouwen, grensovergangen, road-blocks, vliegvelden, enz. Bij twijfel: niet doen!

Filmrolletjes en geheugenkaarten zijn in de grote steden verkrijgbaar. Diafilmpjes zijn moeilijker te verkrijgen. Voor het fotograferen van dieren is een zoomlens (bv. 200 mm) onontbeerlijk. Een compactcamera kan handig zijn, maar is erg gevoelig gebleken voor stof. Het stof is in Latijns-Amerika altijd een probleem en daarom is het aan te raden om een goede bescherming voor je camera en/of video mee te nemen. Het is mogelijk een videocamera mee te nemen, mits met enige reservebatterijen, adapter en goed beschermd. Er zijn in Nederland handige verloopstekkers verkrijgbaar die op alle stopcontacten passen. Batterijen raken sneller leeg bij hogere of lagere temperaturen, neem daarom extra reservebatterijen mee.

Geldzaken

In Argentinië en Chili is resp. de Argentijnse en Chileense 'peso' het betaalmiddel. Kijk

voor de recente koers op www.oanda.com/convert/classic.

Tegenwoordig kun je in Argentinië & Chili vrijwel overal pinnen met giromaat-of bankpas (als er "Cirrus" of "Master Card" op staat). Shoestring raad je dan ook aan het merendeel van je zakgeld lokaal te pinnen. Dit is de goedkoopste en gemakkelijkste manier om ter plaatse aan geld te komen. In het Torres del Paine kun je de maaltijden en vervoer binnen het park ook in dollars betalen (naast de Chileense pesos). Dit is meestal gunstiger dan betalen in pesos omdat er een lager tarief BTW wordt gerekend. Wisselgeld krijg je wel vaak in Chileense pesos retour.

Verder kun je wat euro's cash meenemen waarmee je voor noodgevallen bij een wisselkantoor/bank terecht kunt. Ook een creditcard (Mastercard of Visa) is handig om mee te nemen als vangnet voor eventuele noodgevallen.

De veiligste manier om je geld en papieren mee te nemen is in een katoenen moneybelt die je onder je kleding draagt, daar is het niet zichtbaar. Contante dollars (mocht je die ook mee willen nemen) mogen geen scheurtjes of stempels bevatten, ze worden dan niet geaccepteerd. Kijk dit goed na wanneer je wisselt!

In Zuid-Amerika is het de gewoonte om af te dingen op de prijs, in Argentinië en Chili is dat echter een stuk minder dan in de noordelijker gelegen landen. Geprijsde artikelen staan over het algemeen niet open voor onderhandeling. Op markten en dergelijke kan je best nog een gokje wagen. Het onderhandelen gebeurt meestal op een vriendelijke en levendige manier.

Zakgeld: Het door ons geadviseerde zakgeld (275-350 euro per week) is een minimum bedrag voor je maaltijden, drankjes, optionele excursies, entreegelden, ter plaatse te betalen luchthavenbelastingen en fooien. Het bedrag dat je uiteindelijk uitgeeft hangt natuurlijk sterk af van je eigen uitgavenpatroon, souvenirs zijn mede daarom niet inbegrepen.

Informatie voor thuisblijvers

Zorg ervoor dat achterblijvers weten in welk land je bent en hoe lang je wegblijft en spreek eventueel af wanneer je contact opneemt. Geef eventueel je vluchttijden en vluchtnummers door aan degenen die je ophalen van de luchthaven. Shoestring verstrekt aan derden geen vlucht- of reisinformatie, hotelnamen en telefoonnummers. Eventuele vertragingen kunnen via het informatienummer op Schiphol (0900-0141) of via Teletekst worden opgevraagd.

Contactpersonen

Indien zich noodgevallen tijdens de reis voordoen is het belangrijk dat wij een contactpersoon in Nederland of in België kunnen bereiken. Op het boekingsformulier heb je iemand opgegeven. Het kan gebeuren dat die persoon juist op vakantie is tijdens je reis. Geef in dit geval een tweede persoon op zodat we zeker iemand kunnen bereiken.

Tijdsverschil

Het is in Argentinië en Chili 4 uur vroeger dan in Nederland. In onze zomertijd is het tijdsverschil 5 uur met Argentinië en 6 uur met Chili.

Veiligheid

Zoals in elk buitenland geldt ook in Argentinië de stelregel: 'Blend in with the locals'. Probeer zo min mogelijk op te vallen als toerist en wees voorzichtig om opzichtig met geld in de weer te zijn. Voor openbaar vervoer en taxi's volstaat klein geld. Houd dus

altijd wat klein geld apart en ga niet met grote biljetten betalen. Kijk altijd uit voor zakkenrollers op plekken waar veel mensen zijn, bijvoorbeeld in drukke straten, metro of bus.

In Buenos Aires is er één oude truc die nog wel eens wordt toegepast en dat is de mosterd of 'vogelpoep' truc. Er wordt mosterd op je kleren gespoten waarna goedgeklede en verzorgde mensen je aanbieden te helpen. Of ze poetsen 'de vogelpoep' van je kleding. Ga hier niet op in!

Let verder ook op bij bedelaars of mensen die de weg vragen.

Over het algemeen zijn Argentinië en Chili veilige land voor toeristen en bovenstaande tips moeten als een raad worden gezien, geen reden tot bezorgdheid.

Winkelen en openingstijden

Het is moeilijk om precieze tijden te geven waarop banken, winkels etc. geopend zijn, want de tijden kunnen variëren. Over het algemeen gaan kantoren en winkels in Argentinië om 10.00 uur 's ochtends open en gaan ze tussen de middag dicht voor een siësta. Over het algemeen zijn ze in Chili van 9.00 tot 13.00 uur en 15.00 tot 21.00 uur open. Grote supermarkten en warenhuizen zijn de gehele dag geopend van 9.00 tot 21.00 uur. Op nationale feestdagen kom je in de regel voor een gesloten deur te staan. Zondag is de officiële vrije dag waarop alles gesloten is, maar vaak zijn er toch allerlei winkels geopend.

Markten: Markten zijn meestal 's ochtends vroeg al open. Sommige zijn elke dag tot 's avonds.

Banken: De meeste Argentijnse banken zijn van maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 11.30 uur en van 14.30 tot 17.00 uur geopend. In provincies zijn ze geopend op maandag t/m vrijdag van 9.00 tot 13.00 uur. 's Middag zijn de banken gesloten voor het publiek. Wisselkantoren zijn 's middags ook open tussen 15.00 en 18.00 uur.

Postkantoren: Postkantoren, zijn in de regel geopend van maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 12.00 uur en van 14.30 tot 19.00 uur, in grote steden ook op zaterdagochtend.

Musea: Musea zijn op maandag gesloten. Verder verschillen de openingstijden van museum tot museum.

Adresgegevens

Inleiding

Shoestring is blij je te verwelkomen als reiziger op één van onze mooie reizen. Bereid je goed voor, lees voldoende over je reisbestemming en vraag goed na welke vaccinaties en andere medicatie je nodig hebt. Stel je onderweg flexibel op en voel je niet verplicht om op te trekken met de groep. De reisbegeleider zal je tijdens de reis bijstaan met raad en daad, maar houd er rekening mee dat hij/zij veel aan het hoofd heeft om achter de schermen alles goed te laten verlopen. In ieder geval heel veel plezier gewenst in dit prachtige gebied.

Over de manier van reizen en reisbegeleiding

De groepsreizen van Shoestring kenmerken zich door de grootst mogelijke vrijheid van de deelnemers. Shoestring organiseert reizen voor actieve, zelfstandige reizigers die intens willen genieten van verre landen en waar mogelijk graag zelf ter plekke op ontdekking gaan. We verwachten op onze reizen een goede mix van vrienden, stellen en alleengaanden. Er gaat een enthousiaste (meestal) lokale Engelssprekende reisbegeleider

mee die achtergrondinformatie kan geven, die zorgt dat de reis goed verloopt en weet hoe te handelen als er eens iets mis gaat. Hij/zij is je steun en toeverlaat tijdens de reis, maar géén wandelende encyclopedie. Daarvoor zouden we willen verwijzen naar een goed reishandboek.

Voorafgaand aan de reis

Als je na het boeken van je reis nog niet hebt gehoord of de reis definitief doorgaat, kun je er zonder tegenbericht van uitgaan dat dit wel het geval is. Als de reis onverhoopt niet door zou gaan, laten wij dat uiterlijk drie weken voor vertrek aan je weten. Het komt slechts een enkele keer voor dat een reis niet doorgaat, dus bereid je rustig voor.

Tickets en verdere informatie voor de heen- en terugreis

Uiterlijk een week voor vertrek krijg je op je persoonlijke mijn.shoestring-site een brief met de precieze vluchtgegevens, de uiterlijke inchecktijd en verdere procedures. Omdat de internationale vluchtmaatschappijen tegenwoordig e-tickets gebruiken, kun je met je paspoort gewoon inchecken op Schiphol. Het e-ticketnummer staat op de vertrektijdenbrief vermeld. Zorg dat je op tijd voor het vertrek van de vlucht aanwezig bent. De reisbegeleider wacht je (meestal) op in het land zelf, op het vliegveld van aankomst.

Reisbegeleiding

De groepsreizen van Shoestring kenmerken zich door de grootst mogelijke vrijheid van de deelnemers. Shoestring organiseert reizen voor actieve, zelfstandige reizigers die intens willen genieten van verre landen en waar mogelijk graag zelf ter plekke op ontdekking gaan. We verwachten op onze reizen een goede mix van vrienden, stellen en alleengaanden. Er gaat een enthousiaste reisbegeleider mee die het gebied goed kent, achtergrondinformatie kan geven, die zorgt dat de reis goed verloopt en weet hoe te handelen als er eens iets mis gaat. Hij/zij is je steun en toeverlaat tijdens de reis, maar géén wandelende encyclopedie. Daarvoor zouden we willen verwijzen naar een goed reishandboek.

Je reisbegeleider verwacht aan het einde een fooi, als zij/hij het werk goed heeft gedaan. Shoestring betaalt de reisbegeleiders een loon dat op gelijke hoogte ligt met dat van de meeste avontuurlijke reisorganisaties. Onze richtlijn voor de fooi is € 1,- per reiziger per dag.

Verzekeringen

Een reisverzekering inclusief dekking voor reisongevallen, repatriëring en medische kosten is verplicht. Als je dit niet hebt geregeld en er overkomt je iets in het buitenland kan dit uitermate ernstige consequenties hebben. Als je denkt dat je al particulier verzekerd bent met een internationale dekking, controleer dan of de verzekeringsvoorwaarden voldoende dekking geven voor het soort reis dat je gaat maken. Ook is het verstandig om een annuleringsverzekering af te sluiten, omdat het gaat om grote reissommen die je kunt kwijtraken als er iets mis gaat voordat je op reis gaat. Deze verzekering loopt overigens ook door tijdens je reis en vergoedt onder bepaalde omstandigheden eventueel gemiste reisdagen. Reis je elk jaar twee of meer keer naar het buitenland, dan kan de doorlopende reis- en annuleringsverzekering voordeliger zijn.

Meer informatie over kosten en dekking vind je in onze brochure. Shoestring is agent van Mondial Assistance. Je kunt de reis- en/of annuleringsverzekering afsluiten door dit op het boekingsformulier aan te geven. De bevestiging die je ontvangt is tevens de polis, waarbij het factuurnummer het polisnummer is. Het voordeel van het afsluiten van een verzekering bij de reisorganisator heeft o.a. te maken met een soepelere afwikkeling van eventuele schaden.

Links

Handige 'algemene' links

Stekkers over de hele wereld. [Klik hier voor meer info](#)

Waar kan ik pinnen met een Cirruslogo? [Klik hier voor meer info](#)

Ik heb een andere nationaliteit dan de Nederlandse of Belgische. Heb ik een visum nodig voor mijn reisbestemming? [Klik hier voor meer info](#)

Reisadviezen van het Ministerie van Buitenlandse Zaken zijn op het openbare deel van www.anvr.travel onder 'Info per land' te vinden.

Algemeen

Voor wie alleen heeft geboekt

Ongeveer een derde van onze reizigers boekt alleen. Dat levert geen meerkosten op, mits **je tijdens de reis een kamer wilt delen met één, bij uitzondering twee andere personen.**

Bij de indeling wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met sekse, maar we geven daarop geen garantie. Slechts een enkele keer komt het voor dat een vrouw een kamer deelt met een man. Wil je graag een kamer voor jezelf, dan kun je dat bijboeken, d.m.v. een eenpersoonskamer toeslag. Neem in dat laatste geval voor de zekerheid een kopie van de factuur mee. Wij hebben het uiteraard doorgegeven aan de lokale agent, maar in geval van misverstand heb je dan bewijs bij je.

Openingstijden

Ons kantoor op de Entrada 211 in Amsterdam is maandag t/m zaterdag van 10 tot 17 uur geopend.

Nieuwsbrief

Regelmatig verschijnt er op onze website een nieuwe nieuwsbrief, onze E-Zine, met daarin aandacht voor verschillende aspecten van onze reizen, zoals festivals, extra reisdata, tropische ziektes of recente reisadviezen. Je kunt er boeiende reisverhalen van reizigers of reisbegeleiders lezen, een oproep plaatsen voor reisgenoten of deelnemen aan een fotowedstrijd. Wil je op de hoogte gebracht worden van het verschijnen van de nieuwe E-Zine, dan kun je dat ook op onze website aangeven: www.shoestring.nl.

Avontuur.nu

Shoestring maakt deel uit van Kuoni Specialists B.V., een groep avontuurlijke reisorganisaties die op diverse manieren samenwerken om te zorgen dat de reiziger zo veel mogelijk waar krijgt voor zijn geld. Achter de schermen wordt er samengewerkt op het gebied van inkoop en afhandeling en voor de reiziger betekent het dat we de kans vergroten dat de reizen doorgang vinden doordat we belangstellenden naar elkaar kunnen doorverwijzen. In het enkele geval dat een reis wordt geannuleerd, gaan we eerst kijken of we de reiziger kunnen onderbrengen bij een zusterorganisatie van Shoestring.

Landarrangementen

Het is ook mogelijk alleen het landarrangement van een rondreis te boeken en de vluchten zelf te arrangeren. De transfers van en naar de luchthaven zijn bij een landarrangement niet inbegrepen. Op verzoek verstrekken wij je graag de prijs van zo'n los landarrangement. Het is in alle gevallen je eigen verantwoordelijkheid om op tijd bij het beginpunt van de reis aanwezig te zijn. Daarnaast zijn wij niet verantwoordelijk voor wijzigingen in vertrekdata van onze groepsreizen.

Verlenging van de reis

Verlenging van de reis om op eigen gelegenheid verder te reizen is mogelijk mits er plaats is op de gewenste vlucht. Voor het wijzigen van de terugvlucht brengen we € 75 per persoon in rekening (plus eventuele meerkosten). Indien je een afwijkend vliegschema wilt boeken, kun je op een andere luchtvaartmaatschappij dan de groep geboekt worden. Tevens kun je te maken hebben met extra kosten, zoals meerkosten voor de vlucht, het regelen van eigen transfer, extra hotelnachten etc. Voor meer informatie over de extra kosten verzoeken we je contact op te nemen met ons kantoor. Als je besluit om een reis te verlengen met een door Shoestring aangeboden arrangement, betaal je geen wijzigingskosten.

Feedback

Hoewel wij veel aandacht besteden aan het goed uitvoeren van onze reizen is het mogelijk dat een deelnemer aanmerkingen heeft over de uitvoering van de reis. Om te bewerkstelligen dat deze aanmerkingen direct tijdens de reis naar tevredenheid opgelost kunnen worden, is de deelnemer verplicht de aanmerkingen per omgaande schriftelijk aan de reisbegeleiding mede te delen. Klachten die niet tijdens de reis schriftelijk aan de reisbegeleiding zijn meegedeeld, zullen door ons na afloop van de reis niet in behandeling worden genomen.

Tenslotte

Onze rondreizen gaan door landen waar het klimaat en andere factoren kunnen zorgen voor problemen. Dit kan betekenen dat we soms moeten afwijken van het bovenstaande programma. De problemen rond Schiphol en tussentijdse aanpassingen van dienstregelingen en prijzen van de luchtvaartmaatschappijen kunnen eveneens leiden tot gewijzigde vluchtdagen en reissommen. We doen ons uiterste best om eventuele veranderingen zo snel mogelijk door te geven en de gevolgen ervan zo beperkt mogelijk te houden, maar we zijn niet verantwoordelijk voor factoren die buiten onze macht liggen. Je kunt op onze website kijken voor eventuele wijzigingen. Onze uitgebreide reisvoorwaarden zijn afgedrukt in de folder en staan ook op onze internetsite:

www.shoestring.nl.

Veel plezier met de voorbereidingen van je reis!!!

Adresgegevens

Shoestring
Entrada 211
1096 EE Amsterdam

Tel: 020-6850203
Tel voor België: 09-2335923
Fax: 020-6850205

Internet: www.shoestring.nl

E-mail: info@shoestring.nl

Geopend: Maandag t/m zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur.

Bezoek aan kantoor

Mocht je langs willen komen voor specifieke reisinformatie, dan raden wij je aan van tevoren even te bellen of de regiospecialist wel aanwezig is. Voor openingstijden zie hierboven.